Seinäjoella, maanantaina

Yksityisnumeron hinta 1:—

Haapalainen, Halme, Björck
sivulla 3

LAKEUDEN SANA

Kultaseppä
B. KETURI, Seinäjoki
Edullisin palkintojenkin ostopaikka

Numero 3 *Kansanliikkeen äänenkannattaja* **14. XI. 1932**

Kuolleet kurkistelevat...

KANSANLIIKE ON NYT HYVÄLLÄ RINTAMALINJALLA

Marxilainen puolue olisi rikollisena lakkautettava

Onnistunut lapualaisjuhla Seinäjoella viime lauantaina

Juhlan puhuja prof. Sundström.

Kansanliikkeen Etelä-Pohjanmaan piirin toimesta oli lauantaiillaksi järjestetty juhlatilaisuus Seinäjoen Yhteistalolle, saapuenkin lapualaisväkeä avara juhlasali täyteen. Seinäjoen torvisoittokunnan puhallettua Porilaisten marssin, lausui lehtori Reino A l a - K u l j u yleisön tervetulleeksi. Tämän jälkeen seurasi

prof. B. A. Sundströmin puhe.

Puhuja aloitti Etelä-Pohjanmaan lakeuksilta, missä käsitys punaisesta vaarasta vapaussodan jälkeenkään ei ollut hävinnyt kuten muualla. Tämä tietoisuus nostatti Lapuan Liikkeen, jota saamme kiittää tuon vaaran torjumisesta ja kalliista perinnöstä työn edelleenhoitamiseksi. Tehtävänämme on leppymätön taistelu kommunismia ja kansainvälistä sosialismia vastaan. "Veljeys, vapaus ja tasa-arvo" ovat sos. demien valhetunnuksia, sillä sosialismi on todellisuudessa näiden täydellinen vastakohta, ollen yksilöllisen vapauden suurin sortaja, koska se kieltää jopa ajattelunkin (puhuja viittasi tässä Ruotsin punaiseen ammattijärjestöön ja meikäläisiin tapahtumiin 1917). Heidän "veljeytensä" on kaukana inhimillisestä ja kristillisestä veljeydestä. He sanovat viralisesti pyrkivänsä yhteiskunnalliseen vailankumoukseen parlamentaarisin keinoin, mutta olosuhteiden salliessa voivat vuoden 1918 tapahtumat uusiutua. Sos. dem. ohjelmajulistuksen mukaan tammikuulta 1918 on heidän päämääränään sosialistinen yhteiskuntajärjestys. Heidän menettelynsä ja taistelukeinonsa esim. ulkopolitiikassa pitäisi saada kaikille selväksi, mutta ne on lausuttu niin kaksimielisen diplomaattisesti, että moni niistä on erehtynyt.

Puhuja lähti sitten valaisemaan kysymystä sos. dem. omien asiakirjain perusteella, viipyen m.m. eri kohdissa heidän maanpuolustusohjelmaansa ja sen perusteluja, joista lehdessämme jo ennen on alkanut jatkoartikkeli. Sosialistit sanovat siinä m.m.: "Maanpuolustuskysymyksenkin ratkaisussa on otettava huomioon, edistetäänkö sillä sosialistisen luokkavaltion aikaansaamista". Päätelmä on mieltämasentava. "Sosialidemokratia hylkää sellaiset uskottelut, että työväenluokka aina ja kaikissa olosuhteissa olisi velvollinen puolustamaan sotilaallisesti omaa maataan". Tämä osoittaa pohjattoman syvää kuilua isänmaallisen maailmankatsomuksen ja sosialismin välillä. Kuinka on sallittava tuollaista laskelmoimista isien kalliilla verellä ostetusta maasta? Eikä se ole mitään pelkkää teoriaa, sillä kokemukset ovat siitä karvaat. Meidän ei ole vapaaehtoisesti sallittava, että kansasta kitketään sen jaloimmat perusteet, isänmaanrakkaus ja itsesäilytysvaisto. Viitaten ohjelmaperustelujen siihen kohtaan, jossa sanotaan sos.-dem. puolueen vaativan, ettei Suomi koskaan ala sotaa... ja kieltävän hyökkäyksenkin sattuessa hallitukselta puolustusmäärärahat huomautti puhuja, että tämän käsityksen mukaan vieraan valtion sekaantuminen asioihimme ei sos.-dem. mielestä saisi muodostua meille puolustussodaksi.

Selvästi näkyy, miten sosialismi ei tunnusta kansallista isänmaata, vaan voi uhrata maansa luokkavaltioksi vieraan hyökätessä. Lopullinen päämäärä onkin kansainvälinen luokkavaltio. Mutta suuri Suomen kansa rakastaa vielä isänmaataan eikä tule myymään sitä hinnerokasta eikä juudaspenningeistä. Puhuja selosti vielä yksityiskohtaisemmin ohjelman perusteluita näyttäen, miten sos.-dem. johtajat ovat antaneet joukoilleen avoimen valtakirjan kaikin keinoin, myös ulkoparlamentaarisin, kieltää maan hallitukselta tuo apu hyökkäyksen sattuessa. Se ei suinkaan puhu laillisuudesta, vaan päinvastoin osoittaa, miten vaarallinen ohjelma on maan turvallisuudelle. Se on Efialteen teko, isku Suomen kansan silmille. Meidän välillämme vallitsee niinmuodoin ylipääsemätön juopa; se mikä meille on pyhää ja kallista, on heille kauppatavaraa. Mutta niinpä tietoisuuden heidän salakavasta "ohjelmastaan" pitäisikin havahduttaa meidät miehissä ja naisissa toimimaan käytännössä siihen suuntaan, että jokainen suomalainen tuntisi tämän maan omakseen, ja kehittämään olojamme siten, että jokainen saa oikeutta silloinkin, kun on kysymys arkipäiväin taistelusta, leivästä. Tämä työ on osa kansanliikkeen suuresta päämäärästä, jota kohti meidän on pyrittävä tekemällä se kaikille täysin selväksi.

Puheen jälkeen lausui toimittaja Vilho V i i t a Koskenniemen komean runon Leijonalippu ja yhteislyseolainen Eino L a a k s o lauloi kauniilla barytonillaan kaksi unkarilaista laulua nti Luukon säestäessä.

Seurasi lyhyt väliaika, jonka jälkeen ohjelman aloitti nti Hilkka L u u k k o soittamalla pianosoolona Sibeliuksen Finlandian. Seurasi

eversti A. Somersalon juhlapuhe.

Juhlan puhuja eversti Somersalo.

Puhuja aloitti kuvaten hallituksen syyskuussa eduskunnalle jättämää tiedonantoa, jossa m.m. reposteltiin LL:n johtajain osuutta viime kevään tapahtumiin, kehuttiin, että maassa on onnistuttu ylläpitämään oikeusturvaa paremmin kuin monissa muissa maissa ja lausuttiin kaipaus siveellisen tuen saamiseksi. Tiedonantoa seurasi suurpoliittinen istunto, jossa hallitus tahtoi lyödä maahan loput-

Jatkuu siv. 6.

Kansan liike

ETELÄ-POHJANMAALLA ALOTETAAN HETI VILJANKERÄYS.

Lakeuden Sana hyväksyttiin äänenkannattajaksi.

Isänmaallisen kansanliikkeen Etelä-Pohjanmaan piiritoimikunnalla laajennettuna oli lauantaina kokous Seinäjoella. Tilaisuudessa, jossa vieraina olivat eversti Arne Somersalo ja prof. Bruno A. Sundström Helsingistä, keskusteltiin m. m. kansanliikkeen tulevasta varainkeräyksestä, jolle äskettäin, kuten tunnettua, on saatu valtioneuvoston lupa. Aivan lähipäivinä päätettiin aloittaa piirissä viljankeräys, jonka toivotaan onnistuvan kaikkialla hyvin. Keräyksen järjestely jätettiin erinäisin evästyksin piiritoimikunnan alullepantavaksi.

Sen jälkeen tilaisuudessa saatiin kuulla Ajan Sanan ja sitä kustantaneen osakeyhtiön viime aikojen taloudellista y.m. asemaa koskevia valaisevia seikkoja. Kun lehti nyt taas, joko Ajan Sanan tai muun nimisenä, toivottavasti jo ensi kuun alusta lähtee liikkeelle, toivottiin, että se tässäkin maakunnassa kansanliikkeen pää-äänenkannattajana saisi suuren, entistä laajemman jalansijan. Uuden lehden päätoimittajana tulee olemaan eversti Somersalo, joka lausui ilonsa siitä, että sai tässä yhteydessä koskettuksia eteläpohjalaisten lapuanmiesten kanssa, myöskin mitä tulee lehden jatkuvaan, entispohjaiseen suuntaan.

Lisäksi päätettiin hyväksyä Seinäjoella ilmestyvä viikkolehti Lakeuden Sana kansanliikkeen äänenkannattajaksi. Piiritoimikunnan tehtäväksi annettiin lehden alkuunpanijain kanssa järjestää lehden taakse pienempi osakeyhtiö, ja asettaa lehdelle avuksi toimitusvaliokunta, jotta lehti saisi sille kuuluvan jalansijan kansanliikkeen eri piireissä. Osakeyhtiö tullaan muodostamaan vielä tämän vuoden aikana.

Kuortaneen Säästöpankki

AVOINNA 10—13.

Maksaa tallettajille edullisen koron

Tuoreimpia tietoja

Seinäjoen kansalliset

Sarjojen voittajat: Heikkinen, O. Seppälä, Sironen, A. Pikkusaari, Jussero ja Kangas

Seinäjoella elettiin lauantaina ja sunnuntaina voimailun merkeissä. Nuorisseura Seinäjoen Urheilijat järjesti ensimäiset kansalliset painikilpailut, ja onnistuivat ne kaikin puolin hyvin. Osanottajia oli 62 miestä. Yleisöä kumpaisenakin iltana ei juuri voi sanoa tungokseen asti, mutta sentään kiitettävästi.

O t t e l u t yleensä sujuivat ripeässä tahdissa. Puskupaini alkaa olla jo "mennyttä kalua" ja mikä sen hauskempaa! Nuoria lupaavia painijoita ilmestyy E.-P:maalla kuin sieniä sateella.

K ä r p ä s s a r j a s s a peri voiton Ilmajoen Heikkinen. Hän on ollut Hjeltin kanssa aina tasaveroinen ja nyt joutui Jekku lukemaan tähtiä salamannopeasta niskaheitosta. Heikkinen voisi yhtä hyvin tulla kysymykseen maaottelujoukkueeseen! Hjeltillä oli toinenkin paha vastus: Seinäjoen E. Seppälä, josta työvoitto ei ollut riidaton.

6 1 : s s ä paini O. Seppälä elämänsä ottelut vieden 1 palkinnon puhtain kirjoin. Sarjassa oli kovia miehiä. Mäenpää, Ilkka, Laine, Soini j.n.e.

6 6 oli kovin sarja ja mielenkiintoisin senvuoksi, että Oulusta oli Haapanen, mistä on hirmupuheet matkassa. Hän kilpailli nyt ensi kertaa porvariseuran puolesta, ja kun on kultamitali Oslon matkalta niin ei kumma. Ei hän huono mies olekaan mutta ei juuri niin hyvä että voisi vielä tehdä seuraa Reinille Ruotsiin. Jyväskylän Sironen voitti hänet työllä tosin niukasti. Viimeksimainittu on mielyttävä ja tehokas painija. Seinäjoen Saarikoski pystyi painimaan pyöreän kumpaisenkin kanssa ja se ei ole vähän! Huono tuuri vaan ei sallinut S:n päästä palkinnolle.

72 oli myös hyvä. Pikkusaari joka Lapualla hävisi Lehdolle, voitti nyt hänet. Lehto on nuori vielä ei edes sotaväessä ollut ja hänestä joskus kuullaan. Kyrön Jussero ei liioin jää huomaamatta. Nuori ja väkivahva.

Vapaapainisarjassa oli vain kolme miestä. Ranta ja Järvimäki omaa luokkaansa.

Tuomareina toimivat Haavisto, Vartio, Keto ja Mattila ja käytettiin nyt amerikkalaista valosysteemiä joka osoittautui kovin mukavaksi.

S. U. voi olla tyytyväinen kilpailuihinsa ja tuskin kilpailijoillakaan oli mitään muistuttamista.

LAUANTAIN OTTELUT:

Alle 56 kg.

(Voittajan nimi ensiksi mainittuna).

Saarikoski, Jymy — Saarikoski S.U., työvoitto 2—1. Leppilahti NJ. — Talvi-

Jatkuu siv. 6.

Punakapina

Genevessä on yhä hurjaa

OSA SOTAVÄKEÄ LIITOSSA HULINOITSIJOIDEN KANSSA.

G e n e v e, 13. 11. STT. Erään Fürst nimisen keskiviikon levottomuuksissa surmansa saaneen kommunistin hautaus toimitettiin täällä lauantaina iltapäivällä. Päivän kuluessa kulki parituhatta henkeä ruumisarkun ohi, joka oli asetettu nähtäville Fürstin asunnossa.

Kun liikekannalle asetettujen sotaväenosastojen piti lauantaina iltapäivällä vannoa sotilasvala, syntyi vakavanluontoisia välikohtauksia. Eräät neljännen geneveläisen pataljoonan sotilaat vastaanottivat pilkallisin huomautuksin joukkuepäällikön puheen, jossa tämä muistutti mieleen keskiviikon tapahtumia ja vetosi sotilaiden isänmaallisuuteen. Muuan sotilas, joka oli huudahtanut: murhaaja, murhaaja, vangittiin. Eräät seitsemännen pataljoonan sotilaat alkoivat rikkoa ikkunaruutuja. Laulaen Internationalea he siirtyivät mielenosoittajien puolelle, jotka senjälkeen marssivat pitkin katuja ja rikkoivat raitiovaunujen sähköverkoston kosketuskankeja. Raitioliikenne täytyi keskeyttää. Myös muita liikennevälineitä vahingoitettiin. Kuten ennen on mainittu, ovat asianomaiset henkilöt määränneet valtiopäiväin jäsenen Edmund Isaacin ja sosialistijohtajan Leon Nicollin vangittaviksi. Lauantaina antoivat liittovaltojen viranomaiset samallaisen määräyksen. Isaac ja Nicoll tulevat syytteeseen liitto-oikeudessa.

G e n e v e, 13. 11. STT. Tilanne täällä oli koko lauantai-illan jännittynyt. Vaikka väenkokoukset oli kielletty, toimeenpantiin kuitenkin iltamyöhällä mielenosoituksia, joissa laulettiin Internationalea ja yritettiin veljeillä sotaväen kanssa. Wallisin kanttonista saapuneiden pataljoonien kimppuun, jotka oli komennettu ylläpitämään järjestystä, hyökättiin ankarasti. Väkijoukkoa yritettiin pitää kurissa suuntaamalla sitä kohti vesisuihkuja. Kun mielenosoittajat alkoivat pistellä reikiä suihkuletkuihin, tekivät joukko-osastot hyökkäyksen pistimet kivääreissä. Järjestys palautui, kun eräitä henkilöitä oli pidätetty.

ITÄRAJA

"Vaaranalaisen maantieteellisen asemamme vuoksi täytyy meidän suorittaa puolustusmenoja yli puoli miljardia", selitetään edistyspuolueen julistuksessa. Edistyspuolueki on siis tullut huomaamaan maantieteellisesti vaaranalaisen asemamme. Tosin se tulee myöhään, sillä heidän suuren (?) valtiomiehensä K. J. Ståhlbergin presidenttikautena varsinaisesti määrättiin maantieteelliset rajamme. Vaikka nekin taisivat olla pelkän sattuman varassa. Sillä kun Tartossa rauhaa tehtiin, niin Suomi ja sen valtiomiehet pelkäsivät ent. "suurta ja mahtavaa isänmaata" (todellisuudessa Venäjä oli silloin monen sodan heikontama, armeija vailla kuria, ammuksia, vaatteita ja upseereja) siinä määrin, että presidentti Ståhlberg olisi ollut valmis luovuttamaan Karjalan kannaksenkin ryssille rauhan lunnaiksi, jos he olisivat ymmärtäneet vaatia. Onneksemme eivät ryssät aavistaneet suurta pelkoamme, joten säästyimme varsinaisilta alueluovutuksilta. Petsamon rajankäynnissä ryssät viisastuneina vaativat ja saivatkin meille, molemminpuolin hyväksytyn kirjallisen sopimuksen nojalla, kuuluvan asutun merenrannikon. Antoi ryssä meille lohdutukseksi tilalle asumatonta korpea ja kiveliötä, jolla silloin ei ollut mitään arvoa. Liekö vielä nytkään?

Ryssät sanelivat siis rajamme, ja vallanpitäjiemme silloinen lyhytnäköinen politiikka on nyt 12 vuoden kuluttua katsottava itsemurhapolitiikaksi itsenäisyydellemme. Ryssät ovat toimineet tarmokkaasti ja päämäärästään tietoisina näinä vuosina, kuten viestit Aunuksesta, Vienasta ja Inkeristä kertovat. Rajoiltamme he ovat karkoittaneet useita tuhansia heimolaisiamme Siperiaan ja muihin karkoituspaikkoihin sekä tuoneet tilalle meille täysin vihamielisiä aineksia. Karjalan kasvavan polven keskuudessa he ovat harjoittaneet meitä vastaan propagandaa niin menestyksellisesti, että koko nykyinen Karjalan nuoriso suhtautuu meihin vihamielisesti. He ovat kunnostaneet rajallemme johtavat tiet ja rakentaneet Vienan-Karjalan sotatien. Siitä kertoi Hels. Sanomille ent. ukrainalainen upseeri Fokanow, joka pakomatkallaan oli tien kahdesti ylittänyt. Tie alkaa Muurmannin rautatieltä Parandolan asemalta ja kulkee Rukajärven kautta Repolaan Suomen rajalle. Mitkä tavokkeet ryssillä on tällä, yksinomaan sotilastarkoituksessa tehdyllä tiellä? Kartasta selviää maallikollekin, että ryssä tätä tietä myöten tulee hyökkäämään Karjalan rautatielle, joka esim. Lieksan aseman kohdalta on noin 30 km. päässä rajalta. Jos ryssä onnistuu tulevassa sodassa valtaamaan Karjalan radan, niin on siitä sangen tuhoisat seuraukset Suomen armeijalle ja sen sivustalle. Sen kyllä käsittää jokainen asevelvollisuutensa suorittanut. Tosiasia jo on, että Suomi tulevassa suursodassa muodostaa taistelutantereen, kuten niin usein ennenkin. Historiassamme on lukuisia esimerkkejä siitä, kuinka suuri onnettomuus siviiliväestölle ja kodeille on sodanjalkoihin joutuminen.

Mitä tekee Suomi ja sen vallanpitäjät? Odottaako se kädet ristissä, kunnes Venäjä on saanut kaikki strategiset tiensä kuntoon ja on hyökkäysvalmis, jolloin emme enää pysty kunnolla puolustamaan itsenäisyyttämme ja olemassaoloamme. Eikö nyt olisi syytä, kun vaaran kellot soivat, luopua keskinäisistä riitelyistämme ja yksimielisinä käydä niin sisä- kuin ulkopoliittisestikin torjumaan uhkaavaa vaaraa ja parantamaan vaaranalaista asemaamme. Vielä 12 vuotta, ja silloin se jo on myöhäistä.

A. K—e.

Kulovalkean tavoin

LEVIÄÄ

LAKEUDEN SANAN

lukijaverkosto.

Joka päivä
saa konttori satoja uusia tilauksia.

Tarmokkaita
asiamiehiä otetaan vielä lisää. Hyvä palkkio!

Talonpoikaismarssiin osallistuneet

Huom.!

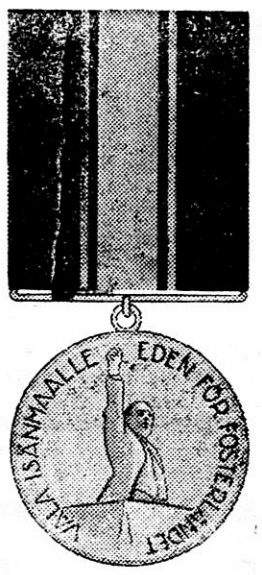

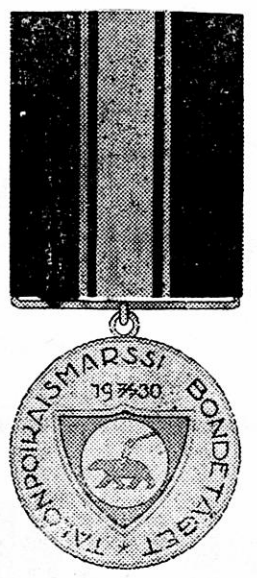

Marssin johdosta 7. 7. 1930 jaettavaksi määrätty muistomitalli kunniakirjoineen on perittävänä allaolevalla osoitteella hintaan Smk. 25:— ynnä postikulut.

Luettelo marssiin osaaottaneista on kansliassamme, ja ovat kaikki marssiin osaaottaneet oikeutetut lunastamaan kysymyksessä olevat muistomitallit.

L. Lagerqvist
Turku, Puutarhakatu 12.
Puh. 31 11.

KÄYTTÄKÄÄ KOTIMAISIA TUOTTEITA!

Suosittelemme ensiluokkaisia valmisteitamme, kuten:

Rekiterästä

INHA

RAUTAA
TERÄSTÄ
HEVOSENKENKIÄ
SUKSISAUVAN PIIKKEJÄ
RATAKISKONAULOJA
ERISTIMENKOUKKUJA
PULTTEJA
NIITTEJÄ

INHA

INGAN TEGDAS OSAKEYGTIÖ, Inha

JUPPE:

Sinappia

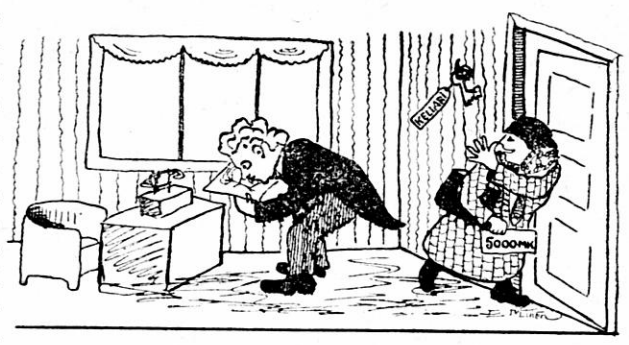

Juppe on ny kans päästetty kurrusta, johon se oli pantu jonkun koplakunnan huojahtelevaa arvovaltaa kannattamaan. Paljon olisi tässä puhuttavaa, jottei vielä itsekään tiedä, mistä päästä alottaisi. Tässä olisi nyt hyvä tilaisuus värkätä itsestään ylistyslaulukin, oikein kirjan muodossa, kuten entisetkin Suomen kalterimiehet ovat tehneet. Niinkus muistatte, ilmestyi niitä Stolypinin valtakauden jäljiltä kun sieniä sateella. Niissä olikin mukava vähän kehaista omaa minäänsä. En suinkaan tahdo tässä yhteydessä käydä niissä esitettyjen sankaritekojen ja seikkailujen todenperäisyyttä arvostelemaan, vaikkapa satunkin senaikaisten sankarien kohtalo- ja kärsimystoverien kautta jotain mukavia tietämään minäkin. Voihan niihin palata tuonnempana, jos tarve vaatii.

Kun tuli tuossa mainituksi Stolypin, niin tahdon vain mainita, että se sitten vasta oli eri mies, vaikka olikin oikea ja väärentämätön ryssä. Se näkyy kelpaavan esikuvaksi meilläkin. Eikös niin? Se poika kärräsi epämieluisat poliittiset vastustajat Siperiaan ja Shpalernajaan j.n.e. Meillä nyt ei sentään ole Siperiaa eikä muita Krestyjä ... mutta kuitenkin ...

Kun on sitä ainehistoa niin paljon, niin kerronkin tässä vain siitä meidän panttivankien suuresta pettymyksestä, minkä saimme kokea kesällä. Sattui nimittäin niin, että punainen ja vaaleanpunainen lehdistö sai meidät vähäksi aikaa aivan ihastuksiin. Tuntunee kummalta, mutta niin asia vaan on, että me Stolypinin v. — ka, kun lipsahti, tuota — piti sanoa, me panttivangit pidimme jonkun ajan Sos. Demia, Turun Sanomia, Ilkkaa y.m.s. maan parhaina sanomalehtinä. Ne saivat meidät toivomaan suuria ja uskomaan miellyttävään ja huolettomaan tulevaisuuteen sellielämässämme. Pitääpä kertoa vähän tarkemmin.

Meillä siellä vankiloissa, poliittisina vankeina oli sellaisia erikoisoikeuksia, että saimme tavallisen vankilatrahtamentin lisäksi tilata ulkopuolelta lisäravintoa, kirjoja j.n.e., mutta tämä kysyi rahaa, ja sitä taas ei meillä kenelläkään paljoa ollut. Sehän onkin varsin luonnollista, kun kukaan ei ollut lähemmin sukua, eikä edes tuttavakaan Vuolijoen ja Pekkalan rikkaiden rouvien kanssa, jotka ovat tunnettuja ystävällisyydestään ja huolenpidostaan poliittisia vankeja kohtaan. Ei myöskään vielä ole tullut perustetuksi kunnollista huoltotoimintaa syyttömästi vankiloissa istuvien vapaussodan rintamasoturien ja -invaliidien huoltamiseksi. Tästä johtuen ei meidän yhteisellä tilillämme koskaan runsaammin rahaa ollut, ja vankilan kassa siis meidän tilimme kohdalla usein kolisi tyhjänä. Olisi tehnyt mieli tilata yhtä ja toista vaihteluksi, vaikka vankilan ravinto olikin maukas, ravitseva ja runsas. Tuollaisessa kroonillisessa rahapulassa ollessamme saimme yhtäkkiä lukea lehdistä, että Lapuan Säästöpankista on anastettu neljännesmiljoonaa. Kyllä tuo uutinenkin jo sellaisenaan kiinnosti meitä aikalailla, mutta sokerit pohjalla. Parin päivän kuluttua se vasta oikea ihastuksen pommi paukahti. Ylempänä mainitut sanomalehdet tiesivät, että sen kvarttimiljoonan olivat puhaltaneet vapaalla jalalla olevat lapualaisroistot. Voi sitä iloa, mitä me "vankiraukat" tunsimme noiden uutisten ja tietojen johdosta. Patamusta kokoomukselainen Byströmkin uskoi silloin, että parhaiten toimitettuja ja muutenkin kunnollisimpia lehtiä ovat Suomenmaa & kumpp., kun ne noin mukavia ja miellyttäviä tietoja tuovat. Tarpeetonta lienee sanoa, että mieliala oli korkealla. Pidimme varmana, ettei kulu montakaan päivää, kun meidän tyhjälle tilillemme pyörähtää ainakin yksi satatuhantinen. Kerran kiljaisee vain köyhyys lähtiessään. Sitten tilataan vaikka mitä ja hammas- ja silmälääkäreille mennään kaupungille, joilla matkoilla yritetään sitten harrastaa sellaistakin, mikä vankilan alueella on kielletty. Paljon ja monenlaisia toivomuksia oli kiikarissa. Kyllähän sen arvaatte, kun itsenne asianomaisen paikalle ajattelette. Kovalla jännityksellä odotettiin, jotta se raha-auto vain pian ehtisi sinne Turun seudulle. Vilpittömästi iloottihin sitä Parkanossa sattunutta autohaaveria, jossa se Piminoffi Koron Santun kanssa ittiänsä tärveli. Tuumattiin, että Santtu kyllä oli vähän liian hyvä mies kipiääsiä saamaan, mutta meidän tilimme suhteen se haaveri vain on hyvä sen vuoksi, jotta raha-auto saa takaa-ajajista turvallisen pitkän etumatkan. Toivossa elettiin ja hyvin elettiinkin. Tuli jo liian runsaskätisesti käytettyä pieniä varojamme, kun uskottiin painettuun sanaan luottaen suurempien summien saantiin, jotka jo ovat meikäläisten hallussa ja melkein meidänkin käteen tulossa.

Voi voi sentään.

Pettymys tuli.

Vieläkin käy mieli haikeaksi, kun muistelee sitä aikaa. Eräänä päivänä sitten selviääkin, että ne meidän hartaasti odottamat rahat jäävätkin tulematta.

Ne rahat eivät olleetkaan meikäläisillä!

Niitä ei oikeastaan ollut ollut olemassakaan!

Narrasivat meitä, kelvottomat!

Pahanhengen Kylmäluoma ja keskustavasemmistolaiset! Hylky teidät perikööN!

Ensin uskotellaan meille ja saadaan meidät toivomaan yhdeksää hyvää ja kahdeksaa kaunista ja sitten koko juttu onkin tekaistu ja perätön.

Kuinkas siinä "Värvärissä" kerrotaankaan niistä Alvar Hulmin kestityslupauksista? Se Hulmi puhui pötyä.

Siitä olisi pitänyt sanoa samoin kuin mekin nyt sanomme keskustavasemmistolaisesta sanomalehdistöstä: **Varokaa veijareita!"**

Juppe.

Lehteämme on lähetetty

eräille yksityishenkilöille joku määrä myytäväksi. Asianomaisille huomautamme, että myyntipalkkio on 25 % ja on tilitys ja mahdollisesti myymättä jääneiden palautus lähetettävä konttoriimme ensi tilassa. Myymättä jääneillä numeroilla on kiire, sillä lehden kysyntä on suuri, niin että alkunumerot ovat jo loppuneet. Tilityksen yhteydessä odotamme asianomaisilta tietoja, haluavatko he ottaa lehteä paikkakunnalla jatkuvasti myytäväksi ja kuinka paljon.

— **Intohimot** riehuvat Monte Carlossa. Ufa on valmistanut niistä jännittävän filmin, jota teatteri K a l e v a Seinäjoella suuren "kysynnän" takia esittää vielä muutamia päiviä.

LYYRIKOT JA LEIPÄ

Muutama sana Kordelinin apurahoista.

Ei ole miellyttävää ryhtyä jälkipeliin, vielä vähemmän, kun on pakko kajota yksityisiin henkilöihin, mutta Alfred Kordelinin Yleisen Edistys- ja Sivistysrahaston kirjailija-apurahojen jaossa on tänä vuonna tapahtunut asioita, joita ei voi vaieten sivuuttaa, olkoon, että niihin puuttuminen saatetaan tulkita — ja jossakin piireissä mielhyvin tulkitaankin — väärin.

Kirjailijan ("vapaan") — ja erityisten lyyrikon — aseman tukalauden tällä hetkellä tietää jokainen aikaansa seuraava kansalainen. Lyyrikko, joka parisen vuotta intensiivisesti työskenneltyään saa tästä kaikesta palkakseen (hyvässä tapauksessa) kymmensentuhatta, kaipaistosiaankin silloin tällöin kilingin "työttömyysmäärärahoista", eliei runoilijan ihannekuvana pidetä oliota, joka kirjaimellisesti täyttää erään vähemmän sivistyneen määritelmän rahattomasta ihmisestä tai jonka ulkoasu jossakin muissa suhteissa ei ole esimerkillinen, ruokailuaikojen säännöllisyydestä puhumattakaan. Lyyrikon osa on "tuska ja varsa silloinkin, kun se parhain on" mutta hänen alkutaipaleensa vaikeatta voi puhtain omintunnoin verrata suorastaan kiirastuleen.

Tässä — viimemainitussa — suhteessa näyttää Kordelinin jakolautakunta tänä vuonna tehneen yllättävän aloitteen. Kaksi lyyrikkoa, joista toinen aivan tuntematon ja toinen, jonka laadusta en voi omasta puolestani tässä yhteydessä olla lausumatta käsitystäni, on saanut kumpainenkin Smk:n 10,000:— suuruisen apurahan — perusteilla, joita ei saata ymmärtää muuten kuin siten, että asianomainen säätiö on päättänyt osallistua kustannustoimintaan.

Ensimmäinen tapaus, V. E. Törmänen: Runoilija, joka aikaisemmin on julkaissut kaksi runokokoelmaa kustantajan välityksellä ja tänä vuonna kolmannen omalla kustannuksellaan. (Mistä syystä?) Viimeksimainittu seikka saattaa olla mielenkiintoinen, mutta samalla erinäisissä suhteissa sangen epäilyttävä sisunnäyte. Mitä tulee Törmäsen runouteen, on siitä julkinen ammattisana tehnyt aikoinaan selkoa tavalla, joka ei ole laadultaan mairittelevaa. Ja oma käsitykseni on, että vasta Kilpisen sävellysten säestyksinä ovat kirjailijan runot saavuttaneet niin ulkonaisen kuin sisäisenkin kantavuutensa. Kysymys: Onko Kordelinin jakolautakunta halunnut myöntämällään summalla korvata hra Törmäsen mahdolliset kustannustappiot, vai onko sen käsitys todellakin se, että tätä, tietääksemme valtion palkkaamaa virkailijaa on tosiaankin syytä tukea kirjallisessa työssään vähempiosaisten kustannuksella?

Toinen tapaus, A. V. Valve:

Saanut Smk. 10,000:— j u l k a i s e m a t t o m i s t a e s i k o i s t e o k s i s t a!

Minulla ei ole syytä puuttua itse teoksiin, koska minulla ymmärrettävistä syistä ei ole ollut tilaisuutta niihin tutustua. Voi olla hyvinkin mahdollista, että hra V:n runodraama "Meren tytär" on tuleva merkkiteos, jota on syytä "viidentuhannen markan edestä" viimeistellä. Mutta minkävuoksi t u t k i e l m a l l e Horatiuksesta lyyrikkona on myönnetty toinen viisituhatta kirjailijamäärärahoista, koska esim. maalarien rahastosta ei ole vähennetty toht. Vennervirralle myönnettyjä varoja kalkkimaalaust u t k i e l m i a varten, vaan on summa vähennetty tiedemiesten rahastosta, niinkuin onkin oikein ja kohtuullista? Auttaa miestä alkuun, on kaunis ja hyväksyttävä tapa, mutta Alfred Kordelinvainaja, joka oli yritteliäs ja omin avuin aloittanut mies, kääntyisi varmaan haudassaan, jos hän saisi tietää, minkälaatuista hyväntekeväisyyttä hänen testamenttivaroillaan on alettu harjoittaa. Että samaan aikaan, jolloin lähes viisikymmenissä oleva, aikoinaan valtionkin kunniakirjapalkinnon osakseen saavuttanut lyyrikko, mainitakseni vain yhden, ymmärrettävistä syistä nimettömän esimerkin, e i v o i r y h t y ä k o k o e l m a n s a v i i m e i s t e l y t y ö h ö n, k o s k a h ä n e l t ä p u u t t u u a s u n t o, v a a t t e e t j a l e i p ä, saa joku uusi tulokas tuonlaatuisen vastaanoton, tuntuu tosiaankin siltä kuin olisi Kordelinin jakolautakunta päättänyt alistaa koko maamme lyyrikkokohortin oman ylimielisyytensä astinlaudaksi. Vai puuttuuko siltä kokonaan mieiestäni tuiki tarpeellinen asiantuntemus. Aiheetta enempään.

R u o v e d e l l ä 7. 11. —32.

Heikki Asunta.

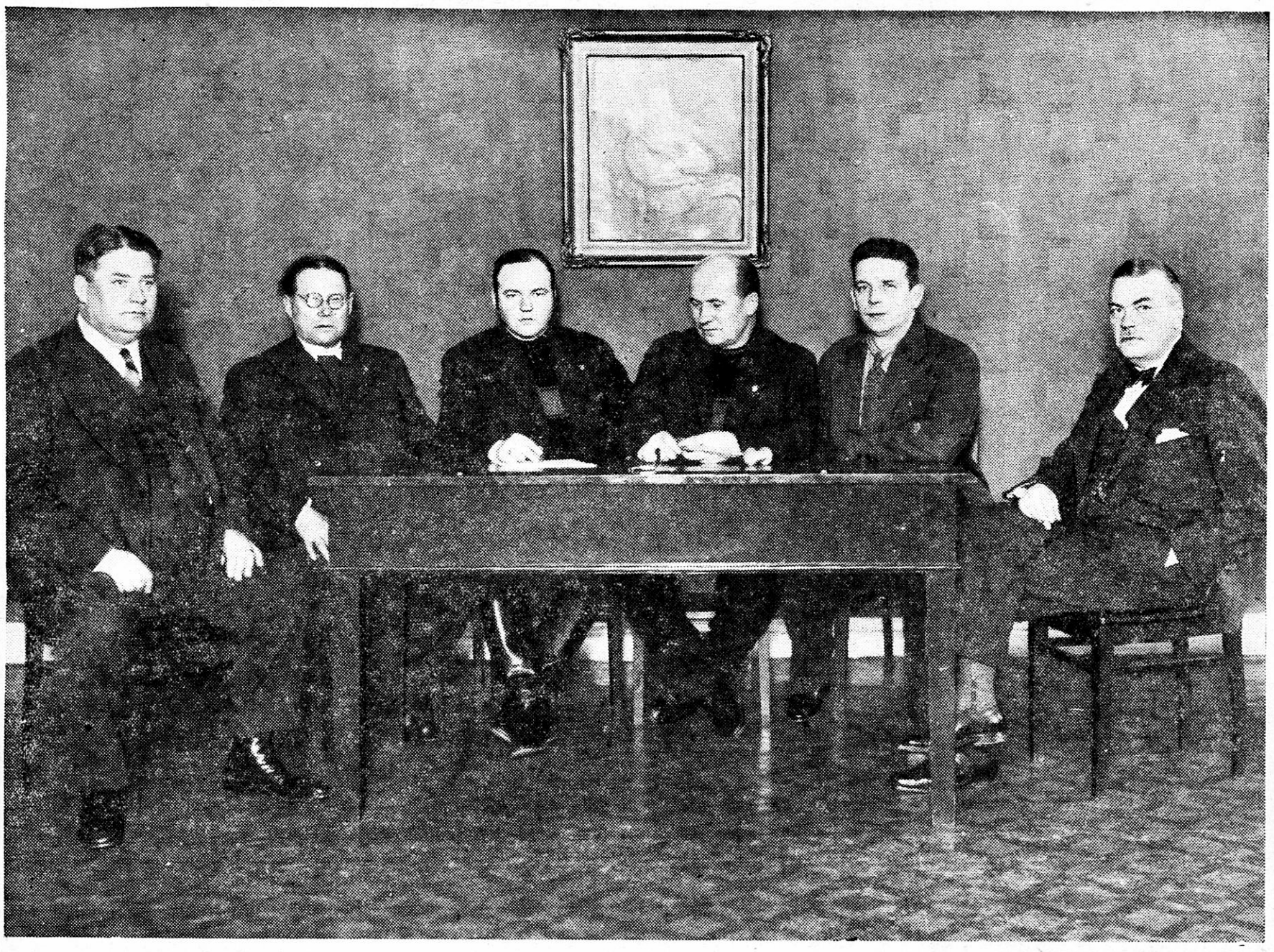

Miehiä, joista viime aikoina on paljon puhuttu

Toistaiseksi lakkautetun Lapuan Liikkeen johto tämän vuoden alussa. Vasemmalta lukien: konsuli Valde Sario Viipurista, maanviljelijä Matti Malkamäki Ylistarosta, kenraalimajuri K. M. Wallenius (L. L:n sihteeri), maanviljelijä Viktori Kosola Lapualta, pankinjohtaja Iivari Koivisto Ilmajoelta ja insinööri Martti Tulenheimo Kangasalta.

Haapalainen,

Halme, Björck . . .

Niinkuin me jo sanoimme, oli kissanhännänveto Koljolan Kallesta Lapuan käräjillä aika dramaattinen.

Näyttää siltä, että Haapalaisen Kalle on jo pelinsä pelannut. Nyt pelaavat muut "valtiollisesti vastuunalaiset piirit". Ja näyttämölleasetuksessa on käytetty regiaa asiantuntemuksella. Edellisellä kerralla ei ukko Björck antanut tuomari Talvitien puhua sanaakaan Haapalaisesta, mutta nyt tapahtui se ihme, että Talvitie sai lukea lausuntonsa. Se johtui ilmeisesti siitä, että poika Björck antoi loppulausunnoissa puhevuoron tuomari Halmeelle, ja kun tämä paukutteli pitkän juttunsa juuri Haapalaisesta, ei tuom. Talvitien lausuntoa enää voitu evätä. Siis Halmeen ansiosta. Kiitoksia vaan paljon!

Se Halme olikin kovasti ihastunut Haapalaiseen. Todisteli oikein historian avulla, että Kallen kuva on Suomen Vapaussotateoksessa ja että Kalle oli (niinkuin kyllä olikin) "aktivisti niiltä ajoilta, jolloin senlaatuinen toimi oli uskallettua ja miehuutta kysyvää". Silloin näet eivät aktivistit saaneet hallitukselta palkkaa. Eivätkä ole saaneet nytkään muut kuin Haapalainen, sillä hänen toimensa todellakin kysyi uskallusta. Niinkuin esim. "Eerolaisen etsiminen". Se kai on ollut uskallettua, koskapa siitä tavallisillekin kansalaisille on luvattu 20,000 mk. Nämä palkka-asiat Halme muuten hyvin tunteneekin, sillä hänhän oli itse yhtenä silloin, kun "eräät" koettivat ostaa kirjapainonsärkijöiltä tunnustusta. Muistettaneen.

Halme tiesi nyt Haapalaisen osuuden Lapuan Liikkeeseenkin: Haapalainen oli "omalta osaltaan koettanut ehkäistä sellaisia tekoja, joista voisi koitua hyvälle asialle (L.L.?) ja kokonaisuudelle (hallitus?) vahinkoa. (Huom. puhemies Kallion ja min. Lahdensuon kyydityksyritykset.) "Hän lähetti pari päivää ennen kyydityksyritystä pienen kirjelapun, jossa hän kehoitti ministeri Lahdensuota poistumaan kotoaan uhkaavan vaaran takia". Sinäpä sen sanoit. Tuota kirjelappuahan juuri on kaivattukin. Tuleekohan se nyt pöytäkirjoihin? Ei kelvannut niihin ainakaan se lappu, jonka liminkalainen Härmä sai Haapalaiselta ja jota hän turhaan nyt oikeudelle tyrkytti. Tottahan tämä H:n lappu kelpaa, vaikka ukko Björck ei edell. kerralla merkityttänytkään pöytäkirjaan Kustaa Tiitulta lipsahtanutta todistusta, että min. L. oli saanut tiedon vaarasta "eräältä muultakin taholta kuin Nikulan puhelinsoitosta".

Jaa. Eiköhän ole tavallisesti niin, että jos kansalaista uhkaa vaara, niin hän ilmoittaa siitä poliisille. Sitä ei tehnyt min. Lahdensuo. Hän kokosi oman kaartinsa, joka sitten yöpyi taloon panostetuin taskuasein ja ampua räiskytteli hyökkäyksen sattuessa oikein "miehekkäästi", jotta asemestareilla on ollut tuska ja vaiva tutkia litistyneiden luotien alkuperää, tuska senkin takia, että Kärnän pistooli, jonka alkuperästä nyt. tod. Miettinenkin tiesi jotain, oli ennakolta tehty käyttökelvottomaksi. Kaartilaisten browningit sensijaan toimivat moitteettomasti, miehuullisesti ja rohkeasti kuten "aktivistien" aseiden tuleekin.

Halme sanoo myös, jotta min. L. ei ole tuntenut eikä tavannut asemap. Haapalaista ennen Honkimäen tapausta. Ja kuitenkin Haapalainen lähetti hänelle kirjelipun. Paljon mahdollista, ettei tavannut ennen tapausta (vaikka eri todistajille olikin H. kertonut päinvastaista), mutta se ainakin on tiettyä, että heti tapauksen jälkeen herrasväki Lahdensuo oli jo hyvä tuttava Haapalaisen kanssa: vipit ja yölliset kahvit. Milloin tutustuminen siis oli tapahtunut? Itse muilutusyönäkö? Ei näet oikein uskoisi, että ministeri aivan tuntemattomalle miehelle vippaa 500 mk. puolitoista vuorokautta tuollaisen tapauksen jälkeen ja vuorokausi senjälkeen, kun sama mies haukkua paukutteli hallitusta niin, että Eonsuukin kimmastui ja vetäisi miehen pois puhujakorokkeelta. Eiköhän tässä nopeassa tutustumisessa olisi ajatuksenmurenetta myöskin poika Björckille, joka ihmettelee sitä, että syytetyt niin lyhyen tuttavuuden perusteella Haapalaisen kanssa toimivat hänen ehdotustensa mukaan, vaikkapa vain hiukan liikutettuinakin. Eihän suinkaan ministeri ole ollut liikutettu, vaikka Haapalainen todistetusti näiden tuttavuuksien aikana oli yhtämittaa liikutuksen liikuttamana.

Tuomari Halmeelle täytyy olla kiitollisuudenvelassa vielä paljon muustakin. Hän jätti oikeudelle E.K:n päällikön kirjallisen todistuksen, josta käy ilmi, että keskuspoliisi sai jo heinäkuun 13 p:nä tiedon hallituksen jäsenten muiluttamisaikeista. Se on merkillistä, sillä nämä "aikeet" ovat peräisin vasta joltakin päivältä senjälkeen. Se olisi saatu tietää, jos poika Björck olisi antanut kansan kuulla tri Johanssonin todistuksen, jonka tämä jo valallaan ehti oikeaksi vannoa. Mutta se ei poika Björckille oikein passannut. Hän viittasi poliisia ja pulatohtori talutettiin salista ulos. Kas sillä tavalla Suomessa istutaan oikeutta anno Domini 1932. Tähän asti on ollut tapana (lieneekö tapa liian vanhanaikainen?), että todistajat esittävät lausuntonsa, mikäli tiedämme, myöskin omalla suullaan, ja sitten koko oikeus, siis tuomari plus lautakunta, päättävät, mitä pöytäkirjaan otetaan, mitä ei. Mutta nythän on funkistyyli vallalla kaikessa. Eläköön siis suoraviivaisuus oikeudenkäynnissäkin! Korea poika Björck on aukonut uusia uria oikeudenkäytölle. Mihin ehtii vielä, jos elää saa . . .

Eipä silti, kyllä poika Björck, niinkuin ukkokin, valalle merkityksen antaa. Ukko Björckin suhteen se kerrottiin jo romaanimme aikaisemmissa luvuissa. Nyt sama juttu. Kun syytetty Laurila uskalsi epäillä erään Lahsensuon todistajan ristiriitaisuuksia, sanoi poika Björck (selostus itse "Ilkasta"): "Kyllä todistajan kerttomukseen on luotettava, sillä hän puhuu valansa nojalla". Tähän tokaisi Laurila: "Mutta kun joku (todistaja) puhuu meidän puolestamme, niin hänet talutetaan poliisilla ulos". — — Niinkuin talutettiinkin, ennen kuin hän ehti edes puhua. Mutta hänhän olikin syytettyjen puolelta haastettu todistaja, ja erohan se on omenalla ja potaatilla.

Juu. Se Johanssonin todistus olisi hyvä saada kaiken kansan tietoisuuteen. Kun se on jo valalla vannottu, ei pitäisi olla estettä sen julkaisemiselle. Mutta asia on nyt kumminkin sillä tavalla, ettei mikään lehti voi sitä toistaiseksi julkaista. Miksei? Siksi, että meillä on edelleenkin n.k. suojelulaki. Ja se suojelee kansaa kaikelta ajanvietekirjallisuudelta. Lakeuden Sana kyllä haluaisi julkaista opuksen, mutta silloin varmasti loppuisi tilaajiltamme jatkuvat luettavat. Täytyy siis panna varastoon, yhdeksi mielenkiintoiseksi luvuksi siihen "sinimustaan raamattuun", josta yksiä ja toisia tietojamme ammentelemme. Ehkäpä lähitulevaisuudessa jotenkin hienonnetussa muodossa uskallamme antaa asiain sieltä kansalle kurkistella.

Kumma muuten, ettei jo Uusi Suomi ole saanut painokannetta. Sehän julkaisi pääkohdat tuomari Talvitien lausunnosta, jossa on seuraavakin sibyllamainen lause: "Minulla ei ole voimaa väittää, että hallitus oli palkannut Haapalaisen tekemään juuri sitä, mitä hän teki . . ."

Kovin "voimaton" mies tämä meidän Ilmarimme. Mutta eivätköhän tästä vielä voimat kasva, kun ukko ja poika Björckin tuikeiden viikinkisilmien edessä joutuu ajatuksensiirtoa harjoittelemaan. Ensi käräjiin kai sitten tuodaan taas uusia paperilappuja, ehkä sekin valtakirja, jonka sotaväen päällikkö Haapalaiselle oli antanut. Vaikka sitä tietysti ei pöytäkirjaan otetakaan, niin onhan se jo tapaus sellaisenaankin. Noin grafologiankin kannalta.

Farssi Haapalainen—Halme—Björck alkaa kehittyä dramaattiseen huippukohtaansa. Nyt on jo puhuttu käsivoimilla. Saa nähdä, mikä on puheenparsi ensi kerralla.

Suomi ja Karjala

— Pakolaisen kirje lehdellemme. —

Suomi vailla Karjalaa on kituva vaitio, rajaton ja rannaton maakaistale. Se on aina altis ryssäläiselle saastalle, joka Karjalan kautta pääsee tänne vyörymään, kun se on ryssän hallinnon alla. Ihmiskäden tekemä raja ei voi sitä estää, sen olemme näiden ankeiden aikojen kuluessa jo saaneet nähdä. Tänä aikana, varsinkin kun maailman halvin kansanaines taistelee kommunismin puolesta, on syytä kiinnittää huomio Suomen rajoihin.

Kommunistinen kiihoitustyöhän, jota Suomessa on harjoitettu, on ollut Venäjältä käsin johdettua. Sen johtolangat ovat kulkeneet juuri Karjalan kautta, kun sen on kommunismi omaksensa alistanut. Sieltä on vaivatonta olla Suomen yhteydessä, kun rajaraukka on vain keinotekoinen, voiden sen askeleella parilla ylittää. Punahurtat ovat tätä tilaisuutta osanneetkin hyväksensä käyttää ja saaneet saastaansa tänne leviämään. Suomen sokein kansanaines onkin ollut tälle saastalle otollinen siihen asti, kunnes lapualaiset keksivät vastamyrkyn, joka on osaksi ehkäissyt sen turmiollisuutta. Mutta tämäkään vastamrykky ei voi ainaisesti tehota, kun ottaa huomioon, että rajan toisella puolen asuvat karjalaiset ovat myös suomalaista kansaa.

Tästä huomaamme, että Suomella itään käsin ei ole oikeata valtiollista rajaa, vaan toimittaa tätä tehtävää maahan vedetty mitätön viiva. Valtiollisen rajan pitäisi olla luonnollisen ja valtion taas yhtenäisen maa-alueen, jossa asuisi sama kansallisuus. Mutta Suomeen nähden ei ole näin. Raja on raukka ja kansa kahtia lyöty. Tässä on siis tehty Suomelle suuri vääryys. Tämä vääryys olisi nyt korjattava, kun se on ilmi tullut. Iivanakin, vaikka katsookin kaikki asiat toisella tavalla kuin kristityt kansat, on tässä tunnustanut vääryyden tapahtuneen. Tarton rauhansopimuksessahan se sen tunnusti, myöntämällä Karjalalle itsemääräämisoikeuden. Myöhemmin se kumminkaan ei ole sanassansa pysynyt.

Iivanan kavaluuden tuntien meidän itsemme suomalaisten ja karjalaisten on tämä vääryys kerran korjattava. Meillä on siihen myös oikeus. Suomen oikean rajan me tiedämme kulkevan sieltä, missä loppuu suomalainen asutus. Tämä raja on luonnollinen ja oikea, jos oikeutta yleensä pidetään minkään arvoisena. Sama kansallisuus tulee näin suljetuksi yhteen Jumalan luomien rajojen sisälle. Äänisjärvi, Pohjanlahti, Auran rannat, Vienan suu — ne ovat Suomen luonnollisia rajoja. Niille on meidän laillinen vahvistus saatava, jos aiomme joskus valtakunnallisen kokonaisuuden saavuttaa.

Niin tapahtuessa olisi Suomi valtakunta, jolla olisi kaikki oikeudet hallita ja vallita omaa onnensa osaa. Nyt se on kivuloinen, vailla Karjalaa, joka saa kantaa vielä orjuuden raskaita kahlerautoja, voihkien ja vaikeroiden. Veljet suomalaiset, urhokkaat lakeuden miehet! Te tiedätte, mitä on orjuus ja mitä vapaus. Vapauden puolesta taistellessanne älkää unhoittako Karjalaa. Muistakaa sitä, toimikaa niin, että sille vaikenee vapauden huomen. Teihin miehekkäisiin miehiin on Karjalan kansa ankeina aikoina oppinut luottamaan. Teissä on mieltä ja miestä Suomen oikeuksien puoltajaksi.

Karjalainen **Mikko Tuomi.**

Se parlamentarismi.

Parlamenttikeksinnön patentoituja puolia on m.m. valiokuntakokoonpano. Valiokunnissa istuminen ja niissä puolueoppaiden mukaan "äänestäminen" onkin niin suurta meriittiä, että vielä asianomaisen muistokirjoituksessakin kerrotaan, mitenkä hän kuului siihen ja siihen valiokuntaan jäsenenä, ellei suorastaan puheen- tai varapuheenjohtajana!

Monelta lienee jäänyt muistiin merkitsemättä, ketkä ovat kärkimiehinä nykyisen eduskunnan valiokunnissa. Siitä pari näytettä.

Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana on sosialistiprofessori Voionmaa, varap. edistysläinen monivirkaisuusmies Mantere, talousvaliokunnassa sosialistinen lääkäri Reinikainen, varap. maalais. Mäkelä, sivistysvaliokunnassa sosialistitohtori Ailio, varap. maal. pappi Annala, kulkulaitosvaliokunnassa maalaisl. pappi Janhonen, varap. sos. dem. piirisihteeri Aaltonen, laki- ja talousvaliokunnassa maalaisl. Junes, varap. edistysl. Bruno Sarlin, lakivaliokunnassa edistysl. Jatkola, varalla itse Mikko Erich. Samaa latua kautta linjan. Kuin vahingossa on kahteen valiokuntaan kolmestatoista kelvannut puheenjohtajaksi kokoomusmies. Sokeri kuitenkin pohjalla:

LAKEUDEN SANA
Seinäjoki

Ilmoittaudun täten LAKEUDEN SANAN asiamieheksi. Pyydän heti lehtenne tilauslistoja ja asiamiesohjeita.

.....
Nimi ja ammatti.

.....
Täydellinen postiosoite.

Vapaa Suomi
SUOMALAISEN TYÖN ÄÄNENKANNATTAJA
ilmestyy Helsingissä 1 kerran viikossa. Tilaushinnat:
1/1 vuosikerta ..... Smk. 50:—
1/2 „ ..... „ 30:—
1/4 „ ..... „ 16:—
1 kuukausi ..... „ 6:—
Tilatkaa, lukekaa ja levittäkää sitä, siten kannatatte parhaiten valkoisen, isänmaallisen, marxilaisuudesta vapaan työväen järjestäytymistä ja pyrkimyksiä. Tilaukset voi tehdä postitse, Rautatiekirjakaupasta tai paikallisilta asiamiehiltä. Jos paikkakunnallanne ei vielä ole lehden asiamiestä, pyytäkää asiamiespapereita ja -ehtoja osotteella:
VAPAA SUOMI.
Helsinki, Kaisaniemenk. 7.

Kansallissosialismista

Kauppat. kand. Reino Lithén Kotkasta on lähettänyt lehdellemme allaolevan artikkelin. Mitä tulee siinä esitettyihin olettamuksiin kansallissosialismista, emme voi yhtyä kirjoittajaan, sillä pidämme hänen arviointiaan siitä liian yksipuolisena, "hitleriläisyydelle" vihamielisenä, johtuen se kai siitä, että tekijä on takertunut "natsien" ohjelman kirjaimiin sen henkeä ymmärtämättä. Tri Ruudun "kansallissosialismin" arviointi on mielestämme lähempänä totuutta. Annamme kirjoitukselle kuitenkin tilaa, että tämä tärkeä kysymys pääsee keskustelun alaiseksi, ja tulemme tuonnempana itse esittämään kantamme näihin asioihin.

Maailmansodan jälkeen on maailma ollut kuohuvassa tilassa. Uusia valtioita on syntynyt, toisia kuollut, monet ovat muuttaneet muotoaan. Uusia aatteita on herätetty eloon, vanhoja aatteita on tuomittu käyttökelvottomiksi ja romujen joukkoon heitettäviksi. Näistä ilmiöistä suurinta huomiota herättäneiden joukkoon on luettava myös n.s. kansallissosialismi, nuori vesa, joka tuoreessa voimassaan on julistanut maailmalle omia aatteitaan ja kiihkeästi vaatinut vanhojen jumalien suistamista. Se esiintyy nykyisin useimmissa maissa voimassaolevan kapitalistisen ja yksityiseen yritteliäisyyteen perustuvan talous- ja yhteiskuntajärjestyksen vastustajana, vaatien kokonaan uusia periaatteita entisten sijasta toteutettavaksi.

Useissa maissa on perustettu puolueita, jotka noudattavat kansallissosialistisia tunnuksia. Erilaisista olosuhteista riippuen käyttävät ne toiminnassaan jossain määrin erilaisia menettelytapoja, mutta päämäärä on niillä kaikilla suurin piirtein sama: sosialistinen yhteiskunta kansallisella pohjalla. Meitä kiinnostaa tässä yhteydessä ensi sijassa kaksi maata, Saksa, jossa kansallissosialismi on toistaiseksi suurimmat voittonsa niittänyt, ja kaikille meille lapualaisille rakas isänmaamme Suomi, jossa kansallissosialismi myöskin yrittää nostaa päätään. Kun näiden molempien maiden kansallissosialistisen puolueitten ohjelmat sitäpaitsi edustavat tavallaan kahta eri tyyppiä, rajoitamme tarkastelumme näihin.

Sosialismin suurimpana kompastuskivenä ja sen menestymistä ehkä eniten haittaavana tekijänä on ollut kansainvälisyys. Useimpien maitten sosialidemokraattisten puolueitten enemmän tai vähemmän selvänä ohjeena on ollut kansallisen puolustustahdon heikentäminen ja "porvarillisten" armeijain hävittäminen. Sitä tietä on koetettu valmistaa mahdollisuuksia "kaikkien maitten köyhälistöjen yhtymiselle" maailmanvallankumouksen toimeenpanemiseksi.

Kansallissosialismin teoreettiset ja käytännölliset "isät" ovat huomanneet tämän seikan merkityksen ja tuumineet, että mikäpäs sen yksinkertaisempaa, muutetaan kansainvälisyysaate kansallisuusaatteeksi, niin eiköhän vetele. He ovat ehkä olleet isänmaallisia miehiä pohjaltaankin, se myönnettäköön, mutta samalla myös sosialistisia idealisteja ilman epäilystä. Mikä Hitlerillä on ollut ensimäisenä herätteenä, onko se ollut juutalais- ja vapaamuurariviha, Versaillesin ja St. Germainin rauhansopimusten Saksan ja Itävallan kansoille aiheuttamat kärsimykset vai kapitalismin vastustamishalu ja sosialismin ihannoiminenko, sitä lienee tällä hetkellä kenenkään sivullisen mahdotonta tietää. Varmana voidaan sensijaan pitää, että kansallissosialismin lopullisena päämääränä on sosialistisen yhteiskunta- ja talousjärjestelmän voimaan saattaminen.

"Saksan kansallissosialistisen työväenpuolueen" puolueohjelma ei oikeastaan ole muuta kuin kokoelma iskulauseita. Hitleriläisten ensimäisenä päämääränä on ollut päästä valtaan ja tietäen voimansa liian heikoiksi väkivaltaisen kaappauksen toimeenpanemiseen, puolueen jäsenmäärä lienee vain 800,000—900,000, on heidän ollut yritettävä parlamentaarista tietä ja sitä varten on ollut tärkeää saada joukkoja kokoon hinnalla millä hyvänsä. Oikeiston ja keskustan voittamiseksi on ollut tarpeen erikoisesti painostaa kansallista puolta, mutta sosialidemokraattien ja kommunistien lumoamiseksi on ohjelmaan täytynyt ottaa myös siksi paljon selvästi sosialistisia vaatimuksia, että meidän on helppo päästä sen perimmäisistä tarkoituksista perille, vaikka puolueen todellinen ohjelma onkin taktillisista syistä mitä huolellisimmin pidetty salassa.

Seuraavassa muutama esimerkki. Puolueohjelman pykälässä 11 sanotaan: "Me vaadime työstä ja vaivannöstä johtumattoman tulon poistamista ja korkoorjuuden murtamista". " — — me vaadimme kaikkien sotavoittojen täydellistä takavarikoimista" (§ 12). "Me vaadimme osingonjakoa tulosta suurtiloilla" (§ 14). "Me vaadimme kaikkien trustien yhteiskunnalliistuttamista" (§ 13) ja "suurtavaratalojen välitöntä kunnallistuttamista" (§ 16). "Halpamaiset kansanturmelijat, koronkiskurit, keinottelijat y.m. on tuomittava kuolemaan, uskontunnustukseen ja rotuun katsomatta" (§ 18).

Täytyy kysyä, kuinka määrättäisiin, mikä on "työstä ja vaivannäöstä johtumatonta tuloa", mikä on sotavoittoa ja mikä on sellaista keinottelua, josta rangaistaan kuolemalla? Ratkaisun voisi epäilemättä antaa vain mielivalta. "Korkoorjuuden murtaminen" yksinään merkitsisi siirtymistä toiseen talousjärjestelmään, sillä pääomankorko ja maankorko liittyvät niin oleellisesti nykyiseen järjestelmään, että niiden poistaminen tai kahlehtiminenkin olisi samaa kuin elämän ohjaamista tuntemattomuuteen. Yhteiskunnallistuttamisesta ja kunnallistuttamisesta on meillä jo kokemustakin, vaikkei suinkaan laadultaan rohkaisevaa.

Pykälä 17 sanoo: "Me vaadimme lainlaadintaa maan pakkoluovuttamiseksi maksuttomasti yleishyödyllisiin tarkoituksiin, — —". Tämän pykälän aiheuttamaa kiihtymystä on Hitler koettanut hillitä, selittämällä, että "maksuttomalla pakkoluovutuksella tahdotaan vain hankkia lainmukaisia mahdollisuuksia, jotta voitaisiin tarpeen vaatiessa pakkoluovuttaa maaomaisuus, joka on hankittu väärällä tavalla tai jota ei hallita kansan parasta silmälläpitäen". Siis ylimalkaisia määräyksiä, joiden seurauksena jälleen olisi mielivalta.

Puolueen sosialistisen luonteen ilmaisee kuitenkin parhaiten pykälä 19: "Me vaadimme materialistista maailmankatsomusta palvelevan roomalaisen oikeuden korvaamista saksalaisella oikeudella". Nykyisen oikeusjärjestyksen, niin meillä kuin Saksassakin vallitsevan, peperusteisiin kuuluvat: yksilön vapaus, sopimusvapaus ja omistusvapaus eli yksityinen omistusoikeus. Nykyisen oikeusjärjestyksen kumoaminen tarkottaisi siis näiden perusteidenkin kumoamista ja niiden korvaamisessa tulisi kysymykseen vain sosialistisen järjestyksen voimaansaattaminen.

Hitler on etevä puoluejohtaja ja hän tietää keinot joukkojen kokoamiseksi. Hänen puolueohjelmansa on myöskin sen mukainen. Meidän kotoisten kansallissosialistiemme johtaja, tohtori Y. Ruutu sensijaan on ennen kaikkea tiedemies ja hänen ohjelmansa sentähden myös avomielisempi. Sen sisältämä vaatimus voidaan lyhyesti ilmaista sanoilla: sosialismin toteuttaminen kansakunnan puitteissa. Sosialidemokraattien käytännöllisten päämäärien yksityiskohdat ovat tosin hyvin hämärät, mutta sen perusteella, minkä tiedämme, on varsin vaikea sanoa, missä suhteessa kansallissosialistiemme taloudellinen ja yhteiskunnallinen ohjelma eroaisi sosialismista.

"Jokaisella on omistusoikeus siihen, mitä hän on työllään ansainnut tai perinyt", sanotaan meikäläisten natsien virallisessa ohjelmassa, mutta "kuitenkin on valtio kaiken ylin omistaja, joten se voi ottaa suoranaisesti haltuunsa seliaiset omaisuudet tai omaisuuksien osat, joita ei käytetä yleisedun mukaisesti". Mitenkä tämmöisen määräyksen turvin voitaisiin suojella yksityistä omistusoikeutta mielivallalta, se jätetään sanomatta.

Taloudellisen ja yhteiskunnallisen ohjelman alussa sanotaan jyrkästi: "Talouselämä on yhteiskunnallistutettava". Kaikki kauppa- ja teollisuusliikkeet lunastetaan valtiolle ja niitä hoidetaan senjälkeen valtion laskuun erikoisten elimien kautta ja etukäteen laaditun suunnitelman mukaan. Tavaroita ei siis tuotettaisi sitä mukaa kuin kysyntää esiintyy, kuten nykyään, vaan jollakin oudolla tavalla hankittujen tietojen mukaan otettaisiin aikoja etukäteen selville tulevien tarpeitten määrä ja valmistettaisiin ainoastaan sen mukainen määrä tuotteita. Täten ei muka syntyisi ylituotantoa, ei konjunktuureja eikä työttömyyttä. Tällaisen suunnitelmatalouden mahdottomuus on moninkertaisesti todistettu, ja nykyisetkin yrittäjät varmasti mielellään laatisivat sellaisia suunnitelmia, jos se vain olisi mahdollista. Se näyttää kuitenkin muodostavan meikäläisen kansallissosialismin ydinkohdan.

Yhteiskunnallistuttamiseen nähden tehdään sentään eräs merkittävä poikkeus sanomalla, että "maataloutta ei voida Suomessa sosialisoida ainakaan huomattavammassa määrässä". Kun maataloudessa yleensä vallitsevat samat liikeperiaatteet kuin muussakin liiketoiminnassa, on tätä poikkeusta vaikea pitää muuna kuin vaalisyöttinä, jossa on hyväksikäytetty erään talonpoikaisväestön osan käsittämätöntä vastenmielisyyttä kaupan- ja teollisuudenharjoittajia kohtaan. Näiden molempien kansanryhmien yhteiset edut pitäisi todellakin saada selväksi kaikille. Samanlaisena vaalisyöttinä on pidettävä lupausta kaikkien velkojen raukeamisesta y.m.

Erikoisen tähdellistä on meidän panna merkille se kanta, minkä kansallissosialistimme ovat ottaneet lapualaisuuteen nähden, koska se paremmin kuin mikään muu todistaa oikeaksi tässä esitetyn käsityksen k.o. liikkeestä. Tohtori Ruudun viime keväänä julkaisemassa lentolehtisessä "Ajan vaatimus" puhutaan "porvarillista luokkapolitiikkaa edustavasta lapualaisuudesta", "lapualaisten hetsomasta luokkavihasta" y.m. ja sivulla 15 sanotaan: "Lapualaisuus tahtoo kieltää valtionavut työväen sivistyspyrkimyksiltä ja muilta luvallisilta harrastuksilta, pyrkien siten työntämään työväen valtion ja oikeusjärjestyksen ulkopuolella olevaksi paariasluokaksi, jolla ei ole mitään hyötyä valtiosta eikä mitään intressiä valtiota kohtaan". Voisiko puhdasverisimmältäkään marksilaislehdeltä vaatia enempää?

Myöskin Saksassa alkavat kansallissokuuluisassa "suuressa valiokunnassa" on puheenjohtajana Lahdensuon tulevan valtiollisen manttelin perijä, halsualainen nuorisoseuraekspertti Viljami Kalliokoski, jolle Sasu Punanen joku aika sitten antoi tunnustuksensa "miehekkäimpänä porvarina", Kalliokoski kun on niitä kaikkein nöyräselkäisimpiä Siltasaaren kumartajia maalaisliitossa.

Niin että ei siinä päät pätevyydenpuutteessa palele.

Lakeuden Sana

Tarjotaan tilattavaksi

Lukuunottamatta eräitä puoluelehtiä, jotka jossain määrin koettavat ymmärtää kansanliikettä, ainakin sen varsinaisia alkuperäisiä päämääriä, ei tätä nykyä ole ilmestynyt yhtään lehteä, joka ajaisi kansanliikkeen asioita, sillä "Ajan Sanakin" on näihin asti ollut suukapuloin sidottu, niinkuin Lapuan Liikkeen aikakauslehdetkin jo sitä ennen.

LAKEUDEN SANA on lähtenyt taipaleelle isänmaallisen kansanliikkeen merkeissä. Sen ohjelmasta ei meidän siis tässä tarvitse tehdä lähempää selkoa, sillä se on sama kuin kansanliikkeenkin. Erinäiset käytännölliset seikat ovat kuitenkin vaikuttaneet sen, että LAKEUDEN SANA ei ole pelkästään artikkelilehti, vaan tulee, vaikka viikkolehtenäkin, suomaan palstojaan myöskin uutisainehistolle. Se johtuu ennenkaikkea lehden erikoisasemasta sen ilmestymispaikkaan ja -aikaan nähden. Kun lehti viimeistellään sunnuntaiyönä ja pääsee postijuniin jo varhain maanantaiaamuna Seinäjoen tärkeässä rautatiesolmukohdassa, joutuu se lukijain käsiin koko laajalla Pohjanmaalla ja osissa muitakin maakuntia vuorokautta tuoreempana kuin muut näiden alueiden lehdet ja voi siten toimia myöskin viimeisimpien tapahtumain tiedoittajana. Tässä suhteessa se kuitenkin tulee valitsemaan ainehistonsa määrättyjä tavokkeita silmälläpitäen. Vanhemmat ihmiset älkööt ihmetelkö, että lehdessämme erikoisesti tullaan antamaan sijaa urheiluuutisille. Nykyaika on urheilun aikaa. Ja mikäpä meille lapuanmielisille onkaan tärkeätä, ellei tietoisuus siitä, että nouseva nuoriso antautuessaan elämäntaisteluun omaa suomalaissisuisen fyysillisen kunnon ja rautaiset lapualaishermot. Valtiollisia päivän tapahtumia emme suinkaan unohda. Useinhan ne juuri sunnuntaisin antavat aiheita uutiskerrontaan — silloinhan omat "poliittiset" tilaisuutemmekin enimmiten tavallisesti järjestetään. Oman sijansa saavat myöskin ulkomaiden tärkeimmät tapahtumat, joista nopeimmat uutiset yötä myöten meille antavat eri tietolähteet.

Mutta paitsi uutiskerrontaa, suo lehtemme tilaa monille muillekin kansallispohjaisille harrastuksille, kuten kansallisen taiteen, tieteen, teollisen, kaupallisen ja maataloudellisen elämän suuntaa antaville nykyharrastuksille, joilta aloilta jo olemme saaneet lupautumaan useita ammattialojensa eturivinmiehiä avustajiksemme. Näin laajennettuna ja tuorein tiedoin höystettynä LAKEUDEN SANA, viikkolehtenä juuri, tulee olemaan uraauurtava tekijä kansallisessa eteenpäinriennossa. Ja sehän, "eteenpäin elävän mieli"-periaatteen käytännössä toteuttaminen kai ennenkaikkea kuuluu juuri meidän lapuanmiesten jokapäiväisiin päämääriin. Kun näiltä näkökannoilta lehtemme ilmestymistä ja sen toimitustapaa arvostellaan, selvenee piankin se tarkoitus, jota varten tällainen Etelä-Pohjanmaalta alkanut julkinen sana on perustettu. Vaikka sen lähin vaikutusalue tuleekin olemaan Lapuan Liikkeen kehtomaakunta, Etelä-Pohjanmaa, ei pitäisi olla mitään estettä sen pyrkimysperän toteutumiselle, että LAKEUDEN SANAA olisi levitettävä jokaiseen kansallisisänmaalliseen lapualaiseen kotiin tässä maassa, varsinkin kun otetaan huomioon, että ajanmukaisen järjestelyn avulla on lehden tilauskustannukset (jotka suoritetaan vasta senjälkeen, kun nähdään, että valtiovalta ei tapa lehteä heti sen alussa) on saatu niinkin alas painetuiksi kuin seuraavat tiedot osoittavat:

Nämä 2 kuukautta vuoden loppuun maksaa lehti, joka ilmestyy maanantaiaamusin, ainoastaan 5 mk. Ensi vuonna maksaa lehti koko vuodelta 30 mk., puolelta vuodelta 20 mk., neljännesvuodelta 10 mk. ja kuukaudelta 4 mk. Tilattuna tästä alkaen seuraavan vuoden loppuun, maksaa lehti vain ensi vuoden tilaushinnan, siis 30 mk.

Lopuksi kysymys, jota lukijakunta ehkä odottaa: ketä on LAKEUDEN SANAN takana? Vastaus: eräitä Etelä-Pohjanmaan lapualaisten tunnetuimpia miehiä. Tarkoitus on perustaa osakeyhtiö, joka lehteä kustantaa ja luovuttaa kaiken mahdollisen voiton kansanliikkeen hyväksi sen mukaan, mitä nimenomaan eteläpohjalainen lapualaisjohtajisto (piiritoimikunta) lähemmin määrää. Tässä suhteessa viittaamme vain esim. niihin nimiin, jotka jo viime numeroon antoivat suosiollista apuansa.

Kantakoon LAKEUDEN SANAN kautta kuuluva lakeuden kaiku kauas, kaikkialle, jokaiseen lapualaiskotiin, jossa nyt huokaillaan poikkeusolojen painostavassa ahdingossa. Viel' uusi päivä kaikki muuttaa.

TOIMITUS.

RAKOILUA

Eräät lehdet ovat pitäneet kovaa pauhua raumalaisessa L ä n s i-S u o m i-nimisessä kokoomuslehdessä tapahtuneen "vallankaappauksen" johdosta. Asiahan on sangen yksinkertainen. Osa kokoomuslehtiä on koko kansanliikkeen ajan kulkenut "keskustan" vanavedessä ymmärtämättä ollenkaan Lapuan Liikkeen päämääriäkään, edes sen alkutoimintoja. Näihin lehtiin on kuulunut juuri Länsi-Suomi, joka mitä räävittömimmin on hyökkäillyt kansanliikkeen kimppuun, tehden jokaisesta pienestä kärpäsestäkin härkäsen. Ei ihme, että sellainen jo lopuksi suututti kansanliikkeen miehiä, joita Rauman seuduillakin sentään on runsaasti. Emme tiedä lähemmin tapahtuneen palatsivallankumouksen otteita, mutta annamme tunnustuksen ent. Vähänkyrön kirkkoherra Varpiolle, joka Raumalle muutettuaan jatkoi työtään Lapuan Liikkeen hyväksi, tarjoten Länsi-Suomelle useita ansiokkaita artikkeleita, ja siitä kai vähitellen alkoikin suunnanmuutos, joka ensin "yleisön osastossa" esiintyen lopuksi nyt on päässyt määrääväksi tekijäksi. Lehden entinen omistajaklikki on tietysti syystä nyt suuttunut ja on julkaissut maalaisl. Lallissa laajemman "vastalauseensa", jossa se kehoittaa puoluetovereita taistelurintamaan huutamalla: "irti lapualaishulinoitsijoista" ja vihjaa, että olisi kai parasta muuttaa puoluetta. Ehkäpä se onkin parasta.

Me puolestamme kehoitamme lapualaiskokoomukselaisia myös painamaan päälle. Ilman puhdistusta tarvitaan muuallakin kuin Raumalla. P o r i s s a esim. on samanlainen kokoomuslehti, jolle sen päätoimittaja, joka on vapaamuurasi ja kokoomuslainen kansanedustaja, maist. A. Lamminen, on kaiken matkaa antanut jyrkän antilapualaisen värin. Samoin on laita viipurilaisen suurlehden K a r j a l a n ja monen muunkin, joiden suhteen jyrkästi valkoinen kansa on osoittanut tyytymättömyyttään. Korjausta tarvittaisiin kautta linjan. Kun tulemme tuonnempana ottamaan erikoisen tarkastelun alaisiksi puolueiden lehdistön suhteet Lapuan Liikkeeseen, emme tällä kertaa kajoa asiaan enempää, mutta huomautamme vain, että ilma alkaa puhdistua kokoomuksessakin. Toisella puolella on vannoutunut valkoinen väestö, toisella Rantakarin ja muiden vapaamuurarien johtama keskustablokki. Puhuttakoon suurpuolueiden puolesta mitä tahansa, tosiasia on se, että keinotekoisesti suurina pidetyt puolueet ovat jo menettäneet maaperän altaan. Ihmisiä ei voida valaa yhteen ja samaan kaavaan — kokoomuksessakaan.

Näyttämö

perustettu Seinäjoelle.

Eilen pidettiin Seinäjoen Näyttämön perustava kokous. Tilaisuudessa näyttämö päätettiin perustaa ja sitä hoitavalle yhdistykselle hyväkstytiin säännöt. Näyttämöyhdistyksen johtokuntaan valittiin tuomari Lauri Jouppi, rouva Elli Reinola, hammaslääk. Elli Korkonen, kaupp. Urho Nygrén, kulj. Edv. Ring, joht. O. Hurme ja toim. V. Viita. Toimitettiin muutkin perustavan kokouksen asiat ja päätettiin toiminta aloittaa mahdollisimman pian. Sääntöjen mukaan jää johdon y.m. käytännöllisten asiain hoito valitun johtokunnan tehtäväksi. Näyttämö tulee toimimaan vakituisluontoisena amatöörinäyttämönä.

— **Vallankaappaus Kuopion takaa,** sanoi Sasu, kun koulutoverinsa Walleniuksen (Kurt Martin) näki.

sialistit yhä enemmän tunnustaa oikeata väriään, sen osoittavat viimeaikaiset tapahtumat selvästi. Hitlerin suurrynnistyksen epäonnistuttua on valta alkanut luisua pienemmille, mutta punaisemmille ja avomielisemmille Strasserille ja Goebbelsille, ja seurauksena on ollut hellä ystävyys entisten "veriviholisten", kommunistien kanssa. Maailma on kuitenkin päässyt näkemään mitä kansallissosialisteilta on odotettava ja toivottavasti osaa tästä lähtien myös kohdella heitä sillä ankaruudella, millä yhteiskunnan vihollisia on kohdeltava.

Reino Lithén.

Poliisikunnan kunnia

JAARITUSTA POLIISISTA, TUOMAREISTA Y.M. MAINIOISTA MIEHISTÄ. LAKEUDEN SANALLE KIRJ. W. SAIMEN.

I. Ylioppilaiden vehkeitä

Silmäänpistävällä otsakkeella "Poliisikunta ja sen kunnia" oli Helsingin Sanomain n:ossa 289 pääkirjoitus, joka erityisesti kiinnitti tämän kyhäyksen tekijän huomiota — senkin vuoksi, että olemme ollut hiukan sukua erään aikoinaan kunniallisen poliisimiehen kanssa ja että siitä pitäen kaikellaiset poliisi- ja oikeusjutut aina ovat jonkin verran mieltämme kiinnostaneet.

Asia, jota H. Sanomat tuossa mainitussa pääkirjoituksessaan ajoi, on kieltämättä hyvä ja kaikin puolin kannatettava. Siinä tahdottiin nimittäin puolustaa ja kohentaa maan poliisikunnan kunniaa ja sen verraten korkeaa tasoa sekä samalla korostaa sen luottamuksellisen suhteen tärkeyttä, mikä poliisin ja yleisön välillä on poliisin toiminnan onnistumisen kannalta välttämätön. Ajatukseen täydesti yhtyen olemme senvuoksi itseksemme toivonut, että puheenaoleva kirjoitus on saavuttanut muittenkin kansalaisten tarkkaavan huomion; vieläpä olemme arvellut sen ansaitsevan, että hetkeksi muut tärkeät työt syrjään sysäten omasta puolestamme koetamme luoda kysymykseen vielä hiukan lisävalaistusta.

Kirjoituksen alussa sanottiin, että "Poliisi ei maassamme ole nauttinut niin suurta yleisön suosiota kuin useissa muissa maissa. Syy siihen on maamme historiallisissa vaiheissa. Vieraan vallan määräysvallan alaiseen poliisiin kohdistunut epäsuopeus ja vihamielisyys hälvenee vasta aikojen kuluessa kansalaisten mielistä".

— — —

Niinpä niin. Vieraan vallan määräysvalta rupesi yli 30 vuotta takaperin raskaammin vaikuttamaan maamme sisäisiin oloihin ja m.m. poliisikunnankin toimintaan. Aikaisemmin oli suuri yleisö yleensä kylläkin jo suhtautunut jokseenkin luottamuksellisesti poliisilaitokseen, jotenka esim. Helsingin suuresti suositun poliisimestarin eversti Ivar Gordien silloin venäläisen sortokauden alkuvuosina onnistui ylläpitää pääkaupungissa sangen hyvää järjestystä, vieläpä — sen mukaan kuin täällä maaseuduilla silloin huhut kertoivat — paljastella muutamia venäläisten toimeenpanemia salaisia ylytys- ja provokatiohankkeitakin. Siihen aikaan oli, kuten sanottu, yleisö hyvässä yhteisymmärryksessä poliisin kanssa, i s ä n m a a n p u o l e s t a. Ja silloin oli isänmaallinen mieliala vallalla, ei vähimmin Helsingin kaupungissa, jossa jopa torimatamitkin, koko torimyyjättärien kunnioitettava ammattikunta, tekeytyivät maankuuluiksi isänmaallisuudestaan. Kun nimittäin Suomen silloinen pääsortaja, kenraalikuvernööri Bobrikoff oli Venäjältä vetänyt tänne m.m. erään myrkyllisen sanomalehtimiehen nimeltä Pjootr Hippoliitovitsh Messarosh, niin oli tämän herran vähällä käydä huonosti Helsingissä. Kaupungissa oltiin pian selvillä siitä, että Pjootr Hippoliitovitsh oli niitä pahimpia Suomen-syöjiä ja aikoi toimia vääristeltyjen tietojen tekijämiehenä — "tuomaskuonatehtaana" — oikein täällä maan pääpaikassa. Seurauksena oli, ettei mainittu herrasmies saanut koko kaupungissa mitään ostaa rahallakaan. Ei asuntoa, ei ruokaa, ei tupakkaa, eipä edes kahta sipuliakaan torilta. Jonkun venäläisen perheen täytyi häntä pitää hoidossaan, siksi kunnes Bobrikoff viimein toimeensai laittoman asetuksen, joka määräsi sakkoa niille kauppiaille, jotka kieltäytyivät myymästä tavaraa ryssille.

On muuten merkillistä, että jos ajattelee aikaa taaksepäin, niin tuntuu siltä kuin isänmaallinen mieliala olisi ennen ollut valppaampaa kuin meidän päivinämme. Nykyjään meillä on oikein "muilutusasetus", joka eräissä tapauksissa mahdollisesti saattaa käydä mukavaksi erikoislaatuisille kätyreille, vaikka sen tarkoituksena tietenkin on vain panna este noille viime vuosina tavaksi tulleille laittomille kyydityksille. Nämä ovat yhä enemmän alkaneet käydä kansan hermojen päälle, kuten luonnollista on. Mutta ei tämä kansa ennemmin tainnut olla niin arkaa hermojensa puolesta. Olemme nim. kuulleet kerrottavan tapauksista, joita aikaisemmin on maassamme eri kaupungeissa sattunut ja joissa myöskin tavalla ja toisella on niin sanoaksemme lievästi ansioituneita kansalaisia "muilutettu". Eivät nuo tuollaiset tapaukset kuulu varsin pahasti järisyttäneen aikalaisten mieliä, lukuunottamatta sitä tai niitä henkilöitä, jotka olivat sattuneet joutumaan niitten kohteeksi. Niinpä esim. kotikaupungissamme aikoinaan muilutettiin itse pormestari erään kaukaisen saunan taakse ja annettiin hänelle siellä, kertoman mukaan, vähän "löylytystäkin". Perintätarinain mukaan samassa kaupungissa muutamia vuosikymmeniä myöhemmin eräs kiukkuinen suutarimuija yksinään kuuluu saaneen muilutetuksi kaupungin "parhaat herrat" viroiltaan, ja sanottiin muijaa senjälkeen "prokuraattoriksi". Mitä erittäin poliisikuntaan tulee, josta tämä pakina lähti luistamaan, olisi sitä valaisevia juttuja tietenkin kosolta kerrottavana, hamasta siitä ajasta, jolloin esim. pikkukaupungeissamme vasta oli 1 konstaapeli ja 1 "brännvahti" eli palovartija.

Maan pääkaupungissa on aikojen kuluessa sattunut paljon jännittäviä sekä järkyttäviä tapauksia, kuten tiedämme. Sortovuosien aikuiset tapaukset lienevät vielä jonkun verran säilyneet muistissa ja vapaussodan aikuiset ehkä vielä paremmin. Kaikissa näissä tapauksissa kansamme isänmaanrakkaus on ollut se päävaikutin, joka meidän puolellamme synnytti kostovoimaa ja uhrimieltä taisteluissa. Ja myöskin pääkaupunkimme asukkaat, niin köyhät kuin varakkaatkin, ovat sekä silloin että aina aikaisemminkin innokkaina kantaneet kortensa yhteisiin yrityksiin.

Mutta lieneeköhän Helsingissä enää keitään elossa, jotka muistaisivat, miten siellä noin 40—50 vuotta takaperin pari ryssäläiskätyriä "muilutettiin"? Olemme näistä tapauksista joskus kuullut kerrottavan seuraavaa.

Kyseessä olevana aikana oli Helsingissä santarmipäällikkönä venäläinen aatelismies, virka-arvoltaan eversti. Tämä oli saanut selville, että jossakin ruotsinmaalaisessa aikakauslehdessä oli ilmestynyt kirjoitus, jossa huumorillisesti laskettiin vähän pilkkaa Venäjän hovista. Hän lähetti Stefanoff-nimisen santarmin ostamaan kaupungin kirjakaupoista tuota aikakauslehteä, ja tämä löysikin yhdestä kirjakaupasta pari kappaletta lehden viimeistä numeroa, osti niistä toisen ja vei sen päällikölleen. Kirjakauppias joutui nyt majesteettirikoksesta syytteeseen. Hänen onnistui kuitenkin menestyksellä puolustautua: hän selitti, että ei kyseessä olevaa lehteä oltu painohallituksen puolesta ilmoitettu kielletyksi. Kirjakauppias vapautettiin kaikesta edesvastuusta, mutta — santarmi Stefanoff tuli nyt kaupungilla tunnetuksi ilmiantajana.

Sen päivän perästä ei tällä miesparalla ollut Helsingissä rauhaa. Kaduilla, ravintoloissa, kaikkialla ylioppilaat osoittivat häntä sormellaan; kaupunkilaiset, jotka tulivat kadulla häntä vastaan, kääntyivät poispäin ja sylkäisivät maahan; toisinaan joku tekeytyi ällistyneeksi ja viittasi muille, jolloin joukko ihmisiä kerääntyi santarmin ympärille häntä töllistelemään. Ravintoloissa muodostettiin hänen ympärilleen tungos, jossa ei kukaan häntä muka huomannut, mutta kaikki työntelivät hänet ulos ovesta, joka sitten kiireesti suljettiin. Ja kun saatiin kuulla, että Stefanoff oli käynyt yliopiston rehtorille valittamassa ylioppilaiden käytöksestä, ei tästä ollut muuta seurausta kuin se, että kaikki rupesivat nyt kääntämään hänelle selkänsä. Vihdoin joukko ruotsinkielisiä ylioppilaita oli jossakin ravintolassa antanut hänelle perinpohjaisen selkäsaunan. Kohta tämän perästä Stefanoff katosi Helsingistä.

(Jatkuu seur. numerossa.)

SAKSA

KANNUJEN VALANTAA VALTAKUNNANNEUVOSTOSSA.

Berlini, 13. 11. STT. Yhtyneillä valiokunnilla oli lauantaina hallitusmuoto-oikeudellisesti ja poliittisesti hyvin tärkeä kokous. Saapuvilla olivat kaikki Saksan osavaltioiden pääministerit. Pitkän keskustelun jälkeen, jonka aikana pääministeri Braun kohdisti valtakunnanhallitusta vastaan voimakkaita hyökkäyksiä, hyväksyttiin päätöslauselma, jossa m.m. sanotaan että komisariohallituksen viime toimenpiteet menevät paljon niiden toimenpiteiden puitteiden ulkopuolelle, joihin on ryhdytty heinäk. 20 pnä annetun asetuksen perusteella. Valtakunnanneuvosto toteaa, että hallitusmuodon mukaisesti vahvistetuissa valtakunnan ja keskinäisissä suhteissa on näillä toimenpiteillä saatu aikaan laajakantoisia muutoksia. Valtakunnanneuvosto odottaa, että valtakunnanhallitus mahdollisimman pian ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömiä tasapainon palauttamiseksi. Päätöslauselma esitetään valtakunnaneuvostolle sen seuraavassa täysi-istunnossa.

Tulipalo Vaasassa

SEPÄNKYLÄN NUORISOSEURATALO PALOI EILEN POROKSI

Eilen klo 5 tienoissa huomasi eräs ohikulkija Vaasan lähellä sijaitsevan Sepänkylän nuorisoseuran talon ikkunoista liekkien lyövän ulos. Hän hälyytti heti paikalle kyläläisiä ja eräistä taloista tuotiin paikalle ruiskuja. Kun Vaasan palokunta oli hälyytetty, lähetti se paikalle 2 paloautoa avustamaan sammutustyötä, mutta niiden saavuttua oli rakennus jo kauttaaltaan liekkien vallassa ja sen katto oli osittain alasromahtanut. Talon pelastamisesta ei enää ollut puhettakaan, vaan sensijaan täytyi toiminta kohdistaa lähitalojen suojelemiseen, joihin tuuli kuljetti palavia päreitä ja kipinöitä laajalla alalla. Nuorisoseuran talo paloi poroksi irtaimistoineen, joka käsitti m.m. näyttämölaitteet, arvokkaan flyygelin, pokaali- ja valokuvakokoelmat. Rakennus oli Vellamossa vakuutettu 200,000 markasta, mutta ovat vahingot paljon suuremmat. Talossa oli lauantai-iltana ollut Vaasan Toverien iltama, mutta oli se päättynyt jo klo 1 yöilä. Tulen alkuunpääsyn syytä ei toistaiseksi tiedetä, mutta oletetaan, että tuli olisi päässyt lämmityslaitoksesta välikattoon ja alkanut siellä kyteä.

Voimistelu

Etelä-Pohjanmaan piirissä

Etelä-Pohjanmaan piirin mieskohtaiset telinevoimistelumestaruuskilpailut järjestetään tänä vuonna Seinäjoella Yhteistalossa. Ne pidetään asianomaisella luvalla t. k. 20 pnä alk. klo 15. Paitsi mestaruusmitaleja, jaetaan palkintoina arvoesineitä. Mikäli tiedämme, onkin piirin seuroissa, ainakin muutamissa, jo huolella valmistauduttu mestaruuskisoja varten, joista tulee mielenkiintoista nähtävää. Toivotaan runsasta osanottoa.

— **Pitäjän häpiä,** sanoi Siltasaaren parooni, kun Nummisten työväentalon ikkunat helisi.

— **Yhtä trappua** lähempänä presidentin tuolia, sanoi ministeri, kun joulukortin rouvalleen lähetti.

Kun Tartonrauhantekijät halasivat rauhaa, isänmaallisen kansannousun kesällä 1930 uhatessa ulottua aina Kulosaareen asti, vyöttivät he kupeensa niillä aseilla, joilla kellarisankarit pruukaavat valtiomieskannuksensa ansaita. Rauhanpalmu helsinkiläisruukussa säästyikin paleltumiselta . . .

ILMOITUS
Lakeuden Sanassa

luetaan tarkkaan.

SEN TEHO

on varmasti hyvä, sillä levikkialue on laaja ja iukijakunta ostokykyistä.

Uskoa täytyy...

Että Urho Vilpitön & Kumpp. joku kuukausi sitten yritti muodostaa n. k. tasavaltaa suojelevista aineksista jonkinlaisen kaartin hallituksen selkänojaksi, se seikka ei meitä laisinkaan ihmetyttänyt. Tshekahan se tarvitaan Stalininkin takana.

Että hra Bruno Jalander oli se mies, joka kykeni lähdettämään Minna Craucher-vainajalta L. L:n olemattomat salaisuudet, se seikka ei meitä laisinkaan ihmetyttänyt. Vakkahan se kantensa valitsee.

Että sosialistit suosittelivat kommunisteille nälkälakkoa Lapuan miesten esimerkin mukaan, ei meitä laisinkaan ihmetyttänyt. Sillä sitä Elli, mitä j.n.e. Ja sitäpaitsi: olisihan pakkoruokinta sopinut erinomaisesti kommunistin karaktääriin. Sen kun olisi makaillut, lueskellut Krapotkinin "Taistelua leivästä" ja nieleskellyt velliä väärästä päästä. Väärästä päästähän sitä on tullut aletuksi muutakin.

Mutta että maassa on palkattu provokaattori ja santarmi (ehkäpä, kuka tietää, koko santarmistokin), sitä me emme epäilijänäkään olisi voineet uskoa.

Uskoa täytyy. Honkimäen juttua käsiteltäessä on tällainen herttainen piirre paljastunut. Paljastunut sittenkin, vaikka asianomainen tuomari on kaikin keinoin koettanut estää meitä pistämästä sormiamme naulain reikiin. Kun me pikkupoikana teimme pahaa ja auliisti vieritimme tästä syyn vihamiehemme niskoille, sanoi isämme meille vakaumuksella: — Häpee silmäs maalle! Ja me häpesimme aikalailla. Ja kadehdimme kovasti niitä tovereitamme, joilla ei ollut ensinkään sellaista turhanaikaista lahjaa kuin häveliäisyys.

Meitä L. L:n miehiä syytetään taantumuksellisuudesta. Jos pyrkimys santarmilaitoksen loistopäiviä kohden on edistyksen merkki ja tunnustähti, täytyy meidän tosiaankin niellä tuo katkera syytös keittämättä. Olisikohan meidän sittenkin parasta tehdä täyskäännös vasempaan ja ottaa vastaan stalinistis-taaristinen siunaus. Mutta missä on se mies, joka herättää henkiin Nikolain? Ja Rasputinin.

Ettei puuttuisi renkaita ketjusta.

Tuomas Kuona.

Ennätyksiä

KAUTTA LINJAN AKATEEMISISSA UINTIMESTARUUKSISSA.

Akateemisissa uintimestaruuskilpailuissa, jotka alkoivat eilen Helsingissä, saatiin uusia ennätyksiä miltei kautta linjan. Vain yhdessä lajissa ennätys jäi saamatta. Parhaat tulokset:

Miesten 100 m. vapaa: O. Santaholma, TY, 1.06,6, uusi ennätys. J. Aalto, Häm. 1.06,8. P. Hynninen, Sav., 1.07,3.

Naisten 100 m. vapaa: Ada Onnela, villi, 1.23,0, ennätys. Sylvia Asplund, Nyl. 1.23,2. E. Bask, TY, 1.43,5.

Miesten 100 m. selkä: K. Borg, villi, 1.19,6, ennätys. P. Kytömäki, Etel., 1.20,9. K. Kyröhonka, sama, 1.24,4.

Miesten 100 m. rinta: H. Tulikoura, KK, 3.07,1. A. Kallio, Satak., 3.07,7. K. Mutikainen, TV, 3.15.

Naisten 200 m. rinta: Sylvia Asplund, 3.43,2, ennätys. Ada Onnela, 3.45. Lempi Hartikkala, Satak., 3.59,7.

Miesten 400 m. vapaa: J. Aalto, Häm., 5.48, ennätys. P. Hänninen, Sav., 6.01,1. P. Santaholma, TY, 6.21,4.

Suorat kerroshypyt voitti T. Kirkkomäki, TY. ja omavalintaiset lautahypyt I. Niemeläinen TY. Kilpailut jatkuvat ensi sunnustaina. Tähän mennessä johtaa Tekniikan Ylioppilaat, seuraavina Eteläsuomalaiset ja Savolaiset.

Kullakin huolensa

Rokotuksen vastustajat Porissa ja sen ympäristössä pitivät eilen Porissa kokouksen. Saapuvilla oli satakunta henkeä. Kokous päätti yksimielisesti kääntyä hallituksen puoleen kirjelmällä nykyisen "kiusoittavan rokotuspakon" poistamiseksi. Tilaisuudessa esitelmöi toim. S. Luonnonmaa.

KALEVA Vielä muutamia päiviä Ufa-suurelokuva

INTOILIMOJEN MONTE CARLO

Musiikin säveltänyt Werner R. Heymann "Tanssivan kongressin säveltäjä".

Kuolleet . . .

Jatko siv. 1.

kin rippeet LL:stä. Viitaten min. von Bornin tunnettuihin juttuihin vallankaappauksista ja pääministerin aikaisempaan paimenkirjeeseen puhuja huomautti, miten ed. Tanner oli lausunut L. L:n olleen yhteiskuntavastainen liike, jonka oli annettu toimia liian kauan. "Kuolleet kurkistelevat, ja se on vastenmielistä. L. L:n lehdet on lakkautettava, kommunistien talot aukaistava, Mikko Erichille suotava puhevapaus, suojeluskunnat on puhdistettava" — siinä Tannerin puheen sisällys. Niinikään edistysläinen Cajander näki suurvaaran valkoisessa rintamassa ja suositteli veljesliittoa punaisten kanssa.

Sen jälkeen on paljon vettä virrannut Vantaanjoesta, jatkoi puhuja. Tuskin Cajanderkaan arvasi, että näin pian olisi tapahtunut uusi "lapualaiskapina", monesko järjestyksessä, sen jätän laillisuusrintaman laskettavaksi. Tämä "kapina" oli se, että hallituksen vangit vaativat lakien täytäntöönpanoa. Nämä "edesvastuuttomat" katsoivat olevansa velvolliset ylläpitämään itsensä, ja "vallankaappaajain" luku kasvoi vielä suurilla "edesvastuuttomilla" joukoilla, jotka kerääntyivät sankaripatsaiden juureen sähkösanomia lähettämään, yhtyipä kaappaajiin kokonainen eduskuntaryhmäkin, kokoomus. Mutta hallitus kukisti kapinan nopeasti. Se lakkautti lapualaislehden, joka m.m. oli vaatinut rauhallista, kylmää harkintaa ja mielenmalttia. Nyt rupesi hallitus annoksittain taipumaan laskien miehet vapaiksi. Tätä heikkoutta arvosteli ankarasti varsinkin H. S:n Erkko — antaen sitten iltapäivällä nimittää itsensä saman hallituksen jäseneksi.

Ihmeitä on tapahtunut, jatkoi puhuja. Kuolleet ovat kurkistelleet, vainaja on noussut haudastaan. Asiat ovat nyt ylösalaisin: me lapualaiset seisomme nyt laillisuuden ja vapauden puolesta, vastustajiemme nojatessa poikkeuslakeihin. Tämä rintamajako on hyvä, säilyttäkäämme se. Hallitus on erehtynyt perinpohjin. Huomauttaen, miten Mäntsälänjutun käsittely repi rikki viimeisetkin lehdet von Bornin vallankaappausteoksesta, puhuja lausui, että me olemme nyt paljon oppineet, sillä me tiedämme m.m., ketä on ollut hallitusten jäsenten kyytiyritysten takana. Ne eivät ole olleetkaan niitä "edesvastuuttomia", vaan sangen vastuullisia piirejä. Meidän johtajiamme on syytetty pakoilusta. Niin, pakolla heidät pantiin vankilaan ja pakolla pantiin sieltä ulos. On sanottu, että aluksemme on mennyt karille. Ei suinkaan, mutta eräs toinen alus kyllä niin, että sen pohja on mennyt puhki. Oikeusturvan taas palautti maahan viimeisin "lapualaiskapina", sillä sehän pakoitti nuo vastuunalaiset piirit suomaan kansalle oikeusturvan.

Juuri tällaista rintamamuodostusta me olemme tarvinneet. Katsokaa laillisuuslehdistöä: siellä on nyt hätä ja tuska, sillä kuolleet nousevat. Tällaisella ihmeenllähän ei ole sijaa marxilaisessa materialistisessa maailmankatsomuksessa. Pääministeri on sanonut L. L:n luopuneen alkuperäisestä päämäärästään. Ei ole luovuttu, mutta pyrkimys on laajentunut. Nyt ei enää riitä taistelu yksin kommunismia ja sosialismia vastaan, sillä mädännäisyys on tunkeutunut syvälle eräisiin porvaripiireihinkin. Juuri puolue-elämä teki mahdolliseksi kommunisminkin levenemisen aina sotilasvaliokuntaan saakka. Kaikkea tällaista villitystä, puoluevillitystä vastaan me taistelemme, myöskin taloudellisella alalla. Köyhänä kansana me olemme heittäneet miljardeja kokeiluihin, joita edistyneemmätkin maat ovat pitäneet liian kalliina. Me olemme eri ryhmissä emmekä osaa asettaa isänmaan etua puolueiden yläpuolelle.

Sosialidemokratia sanoo hyväksyvänsä puolustuksen pientä rosvojoukkoa vastaan (rajavartiolaitoksen avulla), mutta sensijaan se unohtaa maailman suurimman rosvojoukon, kolmannen internationalen. Sellainen puolue, joka vaatii suojeluskuntia hajoitettavaksi, on lainvastainen ja sellaisena kiellettävä. Nykyaikana pyritään myös kitkemään nuorison sydämistä usko Jumalaan. Sitä vaatii koko kulttuuriliberalismi, josta arkkipiispa Ingman äsken sanoi, että se on suurin vaaramme. Tällaista väärää vapaamielisyyttä me emme hyväksy.

Olemme nähneet mätäpaiseiden puhkeavan, valtion arvovallan tuhoutuvan. Me vaadimme valtiovallan koneistoon sellaisia uudistuksia, että Suomen kansa jälleen voisi katsoa luottamuksella johtajiinsa. Tässä mielessä kansanliike tahtoo edelleenkin toimia, ja siinä, mutta vain siinä mielessä, me voimme antaa hallitsevalle vallalle meiltä pyydetyn siveellisen tuen. Mutta meidän on otettava oppia itsekin siitä, missä on ehkä rikottu. Olkaamme nuhteettomia, kunnioittakaamme oikeata lakia ja kuria. Näin tehden ei tarvitse kauankaan kysyä, missä on enemmistö, missä vähemmistö. Näissä merkeissä me, Korkeimman voiman johtoon luottaen, näemme edessämme kansamme valoisan tulevaisuuden.

Puhe, samoinkuin edellinenkin puhe, sai osakseen voimakkaat suosionosoitukset ja sen alkuosan ironisessa kuljetuksessa asiaankuuluvaa välihilpeyttäkin. Huomasi että yleisölle oli virkistävä nautinto seurata tätä hienoa leikkausta viime aikojen sinänsä raskaista koettelemuksenajoista, jotka nyt ovat kääntämässä asiamme parhain päin.

Kun vielä yhteislyseon Karjala-Seuran mieskuoro oli laulanut hra S. Joupin johdolla "Jos minne kuljen . . ." ja Sotamarssin, päättyi innostava ja onnistunut juhlatilaisuus yhteiseen Maammelauluun.

Puhujat jatkoivat matkaansa iltajunalla Tampereelle, jossa he eilen esiintyivät Pohjois-Hämeen piirin järjestämässä kansalaisjuhlassa.

Seinäjoen . . .

Jatko siv. 1.

tie, Lap. Virkiä, 2.49. Hjelt, LV — Tuominiemi, Ilmajoen Kisailijat, 1.25. Kure, IK. — Peltonen, sama s., 5.20. Seppälä — Luoma, SU., 55 sek. Heikkinen, IK. — Niemelä Ylistaron Veikot, 52 s.

Alle 61 kg.

Laine, IK. — Ryssy, YV., 1.22. Salmi J., SU. — Kallio, sama s., 10 sek. Ilkka, LV. — Kitinoja, Ylistaron Uurtajat, 36 sek. Penttilä, NJ. — Salmi, V., SU., 3.55. A. Soini, NJ. — Vesaranta, SU., 2.45. Korkeakangas, Härmän Kunto — Ojala, SU., 3—0. O. Seppälä, SU. — Autio, NJ., 3.49. Vainio, YV. — Rintanen, YU., 2.03.

Alle 66 kg.

Ahde, LV. — Piri HK., 1.15. Sironen, Jyväsk. Voimailuseura — Saarikoski, SU. 3—0. Alaranta, IK. — Virta, YV., 3—0. Haapanen, Oulun Pyrintö — Sepponen, Härmän Kunto, 1.33. Kangasmäki — Lehtimäki, YV, 3—0.

Alle 72 kg.

Heinonen, Kyrön Voima, — Jokinen, SU., 7.24. Taka, YU. — Kultti, NJ. 3—0. Lehto, IK. — Lintala, IK, 5.30. A. Pikkusaari, LV. — Hagert, Tamp. Kisa-Veikot, 3—0.

Alle 79 kg.

Virtanen, Kuopion Voimailijat — Mäkelä, SU., 50 sek. Ylinen, NJ. — Peräkorpi, IK, 6.33. Jussero, KV. — Pohjonen, SU, 1.57. Hautalammi, YV. — Ojanen, IK., 3—0.

Vapaa 66 kg.

Ranta — Järvimäki, IK., 3.45.

EILEN

kello 13 alettiin päiväpainit ja suoritettiin tällöin seuraavat ottelut:

Alle 56 kg.

Autio, NJ. — Saarikoski, sama s., 5.05. Hjelt — Talvitie, 2.50. Kure — Tuominiemi, 6.15. Peltonen — Luoma, 30 sek. Heikkinen — Seppäiä, 2.50 Niemelä — Autio, 7.30. Leppilahti — Saarikoski, NJ., 1.19. Hjelt — Kure, 5.23. Seppälä — Peltonen, 7.15.

Alle 61 kg.

Laine — Mäenpää, 3—0. Ilkka — Salmi, 5.15. Soini — Penttilä, 1.43. Korkeakangas — Vainio, 2.23. Seppälä — Ojala, 3.15. Mäenpää — Ryssy, 3—0. Laine — Kallio, 39 sek. Salmi — Kitinoja, 1.35. Ilkka — Penttilä, 2—1. Soini — Salmi, V., 3.53. Korkeakangas — Vesaranta, 0.26. Vainio — Ojala, 3.17. Seppälä — Rintanen, 0.11.

Alle 66 kg.

Leppänen — Kangasmäki, 2.23. Sironen — Ahde, 1.09. Haapanen — Saarikoski, 3—0. Alaranta — Sepponen, 57 sek. Leppänen — Piri, 4.56. Saarikoski — Ahde, 2—1. Sironen — Alaranta, 5.11. Haapanen — Virta, 4.37. Sepponen — Lehtimäki.

Alle 72 kg.

Jokinen — Taka, 29 sek. Heinonen — Kultti, 2.30. Hagert — Lintala, 4.00. Pikkusaari — Lehto, 6.42. Lehto — Jokinen, 1.55. Heinonen — Hagert, 26 sek. Pikkusaari — Taka, 36 sek.

Alle 79 kg.

Ylinen — Mäkelä, 2.01. Virtanen — Peräkorpi, 4.52. Ojanen — Pohjonen 2.20.

LOPPUPAINIT:

Sarja alle 56 kg.

Heikkinen — Saarikoski, 17 sek. Hjelt — Niemelä, 2.50. Kure — Leppilahti, 7.18. Hjelt — Seppälä, aikalailla tasaväkinen, 2—1. Heikkinen — Leppilahti, luovutus. Heikkinen — Kure, 3—0. Heikkinen — Hjelt, 25 sek.

Sarja alle 61 kg.

Mäenpää — Salmi, J., 4.50. Laine — Ilkka, 2.51. Soini — Korkeakangas, 4.35. Seppälä — Vainio, partterista kokonelsonilla, 4.33. Ilkka — Mäenpää, 3.59. Soini — Laine, 5.47. Seppälä — Laine, 3.47. Ilkka — Soini, 43 sek. Seppälä — Ilkka, 2.40. Seppälä — Soini 22 sek.

Sarja alle 66 kg.

Sironen — Kangasmäki, 3.41. Alaranta — Leppänen, 7.27. Haapanen — Alaranta, 9.57. Sironen — Leppänen, 55 sek. Sironen — Haapanen, 2—1. Tasaväkinen. Alkupysty meni S:n johtaessa.

Sarja alle 72 kg.

Heinonen — Lehto, 3—0. Pikkusaari — Heinonen, 2.35.

Sarja alle 79 kg.

Virtanen — Hautalammi 5.13. Jussero — Ylinen, 3.42. Ylinen — Virtanen 2—1. Jussero — Ojaneen, 5.40. Hautalammi — Ylinen, 1.25.

Vapaa alle 66 kg.

Ranta N Panttila, Kauhaj. Karhu, 1.41. Järvimäki — Panttila, 2.43.

Sarja yli 79 kg.

Kangas — Valtonen, 8.34.

Tämä ottelu ratkaisi Nurmo — Seinäjoki ratkaisemattomaksi jääneen pitäjäottelun Nurmon hyväksi.

PALKINTOJÄRJESTYS:

Sarja alle 56 kg.

1) J. Heikkinen, IK., 1 p.
2) E. Hjelt, LV., 4 p.
3) J. Kure, IK., 6 p.

Sarja alle 61 kg.

1) O. Seppälä, SU., 0 p.
2) A. Soini, NJ., 6 p.
3) V. Ilkka, LV., 7 p.

Sarja alle 66 kg.

1) U. SironenJV., 2 p.
2) E. Haapanen, OP., 3 p.
3) A. Leppänen, SU., 6 p.

Sarja alle 72 kg.

1) A. Pikkusaari, LV., 1 p.
2) J. Heinonen, KV., 4 p.
3) V. Lehto, IK., 6 p.

Sarja alle 79 kg.

1) J. Jussero, KV., 1 p.
2) A. Hautalammi, YV., 4 p.
3) H. Ylinen, NJ., 7 p.

Sarja yli 79 kg.

1) J. Kangas, NJ., 0 p.
2) A. Valtonen, SU., 3 p.

Vapaa alle 66 kg.

1) A. Ranta, IK., 0 p.
2) A. Järvimäki, IK., 3 p.
3) A. Panttila, Karhu, 6 p.

MITÄ TUOMINEN SANOI:

Olen tyytyväinen näihin kilpailuihin. On ilahduttavaa, että seinäjokiset ovat oikein todenteolla alkaneet "runnata" maamme kansallisurheilun, painin hyväksi. Saatte olla varmoja että jos tähän tapaan jatkatte, alkaa työnne tulokset kantaa myös positiivisia hedelmiä. Yleisökannatuskin näkyy olevan mainio. Se on yksi ehto jonkun harrastuksen elämiseksi paikkakunnalla. Vaikkakaan omista kasvateistanne ei vielä kovin moni selviytynyt palkinnoille, näkyy Seinäjoella löytyvän jo monta hyvää alokasta, jotka määrätietoisella harjoituksella antavat kuulua tulevaisuudessa itsestään.

Ihmettelen maaotteluehdokkaan Hjeltin saamatonta esiintymistä.

Sironen mielestäni astui hyvin lähelle Reinin toveriksi, sillä Antti Mäki on liian painava 66:n, vaikkakin on kova poika. Vahinko vaan, ettei Hermanni ehdi Tukholman kuntoon, sillä siellä voi olla selkävoitot kiven takana.

Muuten näkee ainakin Pohjanmaalla enää kovin vähän räikeätä passiivisuutta otteluissa. Jokainen yrittää reilusti kuten tuleekin.

Lakeuden Sanan kiertopalkinto

painissa ,niinkuin jo viime numerossamme mainitsimme, koskee kaikkia Etelä-Pohjanmaan piirin urheiluseuroja. Oli tarkoituksena saada säännöt valmiiksi ja tähän mennessä, mutta erinäiset kysymykset asiasta veivät eilen sitä koskevassa urheiluseurojen edustajain kokouksessa niin paljon aikaa, ettei sääntöjä vielä ehditty valmistaa, mutta tullaan niistä sopimaan ensi tilassa. Edustajat muuten lausuivat meille kiitollisuutensa lehden huomaavaisuudesta seuroja kohtaan. Ei kestä kiittää, sillä mehän olemme ottaneet urheilun erikoiseksi "kärpäseksemme". Se on ajan vaatimus, ja lapualaisuus, jos mikä, tahtoo seurata aikaansa, tai paremminkin sanoen, johtaa ajan uudistuksia oikeille raiteille. Ehkä jo seuraavassa numerossa voimme kiertopalkinnon säännöt julkaista. Palkinnon alkukohtalon ratkaisu siirtynee tältä vuodelta kyllä tammikuuhun.

Kainaston Korpputehtaan tuotteet

pystyvät kilpailemaan alallaan muitten tehtaitten tuotteiden kanssa.

Kauppiaat!

Vaatikaa niitä tukkukauppiailtanne.

Kainaston Korpputehdas

Kainasto.

1 L. RAVINTOLA KESKUS

Seinäjoki, Valtionk. 15 Puhelin 301

Täydelliset anniskeluoikeudet.

ATERIOIKAA

viihtyisässä ravintolassamme.

Aamiainen 10—13. Päivällinen 16—19.

Kuukausiruokailijoille alennusliput eduliisia.

Annoksia kaiken päivää.

Tunnetusti hyvää kahvia y.m. virvokkeita. Funkkiskabinetti kokous- y.m. tilaisuuksiin tilauksesta. Ulkotilaukset toim. huolella ja nopeasti.

Granforsin Saha- ja Mylly

Omist. **Kustaa Murto, Alajärvi Kk., puh.**

MYY: **viljaa, puutavaraa** y.m. alaan kuuluvaa.

VILJAN JAUHATUSTA

vastaanotetaan myöskin, ryynikoneet on.

OSTAA: **tukkeja** ja **metsiä.**

Vihtori Kosolan muotokuva

Saatuamme oikeuden Matti Björklundin Kosola-muotokuvan monistamiseen, olemme nyttemmin laskeneet sen kauppaan, ja on niitä saatavana kirjakaupoista, asiamiehiltä ja meiltä.

VAASAN KIVIPAINO

Raastuvankatu 54. Puh. 14 90.

Myytävänä Lakeuden Sanan konttorissa.

VARATUOMARI

Ilmari Talvitie

SEINÄJOKI, Kauppak. 9. Puh. 278.

VARATUOMARI

LAURI JOUPPI

Seinäjoella, Pohjoispankin talossa. Puhelin.

VARATUOMARI

Ville Rahkosen Asianajotoimisto

Seinäjoella.

ARTTURI KÄSTÄMÄN Asianajotoimisto

Seinäjoki, Kalevank. 6. Puh. 133.

Lääkäreitä Seinäjoella

G.M.v. Essen Ylilääkärin asunto lääninsairaala. 8—10 ja 3—4 (ei lauant. iltap.)

KANTELE E.-P. Maanv.-seuran talo. Sisätauteja ja röntgentutkimuksia Puhelin 294. Klo 9—10. 14,30—16. (Ei lauant.)

Sandelin T:ri Huhtalan talo. Puh. 318 8—9 ja ½3—4

Poijärvi Vast. otto Lääninsairaalassa ent. Kalevan talossa klo 9—10 ja ½5—½6. Puh. Lääninsairaalassa 904.

Kuortanelaiset!

HYVÄ VARASTO naisille talvi- ja villatakkeja, kenkiä, sukkia y.m., miehille pukuja, ulsteripalttoja, villapaitoja, lapikkaita, sarkahousuja, puseroita y.m. — Hinnat sopivat.

J. Keski-Kulju

Kuortane.

Palvelusta haluaa.

Maanviljelyskoneiden hoitoon tottunut ja puusepänkurssin suorittanut

autonkuljettaja

(5 v. ammattikokemus) hakee autonkuljettajan paikkaa (ottaa osaa kaikkiin töihin). Arv. vast. Virtain post. nimim.: **"Raitis Isänmaallinen".**

Spriitäkin tuodaan

Merivartiolaitoksesta saatujen tietojen mukaan oli spriilaiva Merina vielä eilen ankkurissa Suomenlahdella. Sen pupeelta on pidätetty 2 moottorivenettä, joissa kummassakin 3 miestä, jotka ovat suomalaisia yhtä lukuunottamatta, joka lienee virolainen. Veneet ja miehet on tuotu Kotkaan. Spriitä on saatu vain 580 litraa.

Toissa yönä takavarikoitiin Sipoon saaristossa moottorivene, jossa oli spriitä 930 litraa ja Viipurin adustalla toinen, jossa oli 510 litraa.

— **Porin paineissa** lauantaina ja eilen sijoittuivat pohjalaispainijat: Kevyessä sarjassa Soini NJ. oli ensimäinen, Vähämäki, IK. kolmas; Välisarjassa: V. Pikkusaari, LV. oli kolmas.

LAKEUDEN SANA

Päätoimittaja: **Vilho Viita.**

Lehti ilmestyy joka maanantaiaamu.

Toimitus jo konttori Seinäjoella Koulukadun 3:ssa Seinäjoen kirjapainon yläkerrassa, puh. 85. Avoinna arkipäivisin klo 10—16, sunnuntaisin klo 16—24.

Tilaushinnat:

V. 1932:

Kuukaudelta 4 mk., marraskuun alusta vuoden loppuun 5 mk.

V. 1933:

Koko vuosi 30 mk., puoli vuosi 20 mk., neljännesvuosi 10 mk., kuukausi 4 mk.

Tästä alkaen ensi vuoden loppuun 30 mk.

Tilauksia vastaanottavat maan kaikki postikonttorit ja rautatiekirjakauppa Oy:n myymälät, asiamiehet sekä lehden konttori.

Ilmoitushinnat:

Tekstin jälkeen 1 mk., ennen tekstiä ja tekstissä 1:20 mk. palstamillimetriltä. — Jatkuvista ilmoituksista alennus.

Seinäjoki 1932, Seinäjoen Kirjapaino.